

Priloga 10: Jezikovno gradivo Nova beseda – VERO

1 LEPOSLOVJE

POSLANIK Brijeta jih Grk in Rim. **Pod svojo vero pa se krije svoja Bosna.** Če treba je podatkov, rad ustrežem gospodstvu ti – HERMAN Dobro, dobro, že vemo.

DRUGI ŽID Kamenjajmo ga. PRVI ŽID Dal si je ostriči brado, lejte, in oblačila je zamenjal. TRETJI ŽID Aron je izpuhtel, **Aron je izdal vero naših očetov,** Aron je uskočil.

Zaradi njih, od njih prihaja zlo nad našo deželo. **In kdo so oni, ki širijo krivo vero,** zmerjajo svetnike in uvajajo službo božjo, kakršne naš človek nikoli ni in ne bo sprejel? Prvi med njimi je Primož Trubar, odpadnik in izobčenec, ki je moral že leta sedeminštirideset pred pravično kaznijo bežati.

Zato, ker so vzgojeni v tujem duhu, ker ne živijo s svojim ljudstvom in po pravi veri. **To ljudstvo si je svojo vero izbralo in nikoli je ne bo dalo.** Kar naj imajo svojo nemško mašo, naj sami žanjejo tuji, nemški plevel, ki so ga k nam zanesli.

TRUBAR: ... tedaj morate zdajle v začetku te nove vlade in preden odidete iz mesta, temeljito, jasno in na ves glas pismeno, ustno **in javno izpovedati svojo vero** ob nevarnosti za vse svoje imetje, telo in življenje, ženo in otroke ter odkrito pisati knežji svetlosti, da spoznavate in priznavate: augsburška veroizpoved, kakor tudi slovenski cerkveni red sta s svojim naukom, vero, božjimi službami in obredi sestavljena docela v skladu in soglasju z božjo besedo v Svetem pismu.

TRUBAR: Če jo nosi v torbi preprost kristjan, ki se v tej mejni deželi pred Turki nima kam djati, potem jo lahko nosimo tudi **mi, ki smo se odločili, da mu vrnemo staro vero.**

Gospodu Čopu je namignil, meni je namignil in bogve koliko dolžnikom še. **Mi smo pa razširjali to krivo vero.** Koren ti je nakopal vse sitnosti.

KALANDROVKA: Sam ga pij, nejevera! Ali še nisi pameten in star zadosti, pa ali te nič ni sram, da se potepaš z ljudmi, ki se jih ogiblje **vsak kristjan in ki so vero in Bogá zatajili** in ki jim bo na zadnjo uro sam črni zlodej svetil?

Če so pijani, kričite in govorite navdušeno, razburjajte jih, točite jim vina, da jim razgreje kri. Bedakom se laskajte in apelujte na njihov zdravi razum; - kdor vam pomoli pest pred obraz, poklonite se mu in hvalite njegovo svetovno izobraženost; - svetohlíncem razlagajte, **da se bojujemo edino za vero in moralo;** - naívnim ljudém pripovedujte, da je domovina v nevarnosti, če ne volijo Mlakarja ... Vsakemu pokažite barvo, katero najrajši vidi.

DRUGI STAREC Kaj pravi? PRVI STAREC **Ta je tisti, ki nemško vero uči,** pojdiva, ni dobro blizu čarovnika biti. MENIH Čakajta, moža!

TUGOMER Kaj mi še ostaje? **Zanjo sem izdal že vero svojega naroda,** zarad nje mi teži – čuj nekaj, česar nikdo ne ve – umor mojega sobojevnika vest, kri prijateljeva, zavrtno prelita, vpije za menoj, vse – zarad nje. Meniše, je li mogoče še več za žensko storiti?

MENIH I povedi slavnemu mejnemu grofu Geronu, zakaj ti pisma ne dam s seboj, da je namreč že nevarno pisati. Ko bi Sloveni znali, da jaz še kaj drugega, med njimi bivajoč, **nameravam nego vero oznanjevatí,** ubijejo me. KUPEC In tačas bi jaz ne hotel v tvoji koži tičati, mož božji!

Sedaj je moj čas! KUPEC oprtuje krošnjo: Zbogom, božji mož, jaz bom za tebe na vse pretege boga prosil, kajti, na mojo vero, jaz bi zdaj nadalje ne hotel več **v tvoji koži biti in Slovenom sveto vero trositi za vse vladikovine** in vsa opatstva frankovske kraljevine. Zdaj je treba pot pod noge vzeti in proč od tod, bog te varuj!

Zadaj poslušalci in priče, služabniki pri durih PREDSEDNIK SODIŠČA Veronika, hči plemenitaša vlastelina v Desenicah, tam rojena, 22 let stara, prej v službi mlade umrle gospe grofice Celjske, rojene Frankopan, v Krškem in v Ostrovcu, zdaj skrivaj in neveljavno poročena z mladim grofom Fridrihom Celjskim: stopi bliže in govori! Ti si slišala, kako si tožena izvrševanja čarovanja i da si s hudičevimi pomočki preslepila in za sebe pridobila mladega grofa Fridriha; **da si krščansko katoliško vero zatajila,** ker si se pečala s copranjem, in vse zato, da bi enega uda visokorodne celjske hiše v mreže svoje pregrešne

ljubezni ujela; da si s svojim peklenskim copranjem ne le razdvoj zatrosila med očetom in enim sinom in dobro ime celjske hiše onečastila, temveč tudi zakrivila čudovito in nenaturno naglo smrt drugega sina omenjene slavne rodovine. Ti si slišala tožbo, slišala priče zoper sebe, slišala pa tudi, kaj je tvoj zagovornik zate govoril.

– “Na Ogrskem, pomisli, hči! **nezvest tvoj morebiti, de pravo vero zdaj tají**, se drugi prikupíti. Iz misel spústi ga! zato nikoli srečen on ne bo, bo kriva pekla téga, ko umiral bo, prisega.”

Iz njega rok izmakne se počasi, in blizo se na prvi kamen vsede, in v trdnem, ali vender milem glasi mladenču vnet’mu reče té besede: “Ne združenja, ločitve zdaj só časi, šel naj vsak sam bo skoz življenja zmede; de b’ enkrat se sklenile póti naji, me tukaj vidiš zdaj v samotnem kraji. Povedat’ moram ti, **de sem kristjana, malikov zapustila vero krivo**, de je bežala ta, k’ ob sonci slana, de dal krstit’ je óča glavo sivo, soseska je Marije službi vdana v dnu jezera utopila bóg’njo Živo. Kako prišla k resnice sem poglédi, moj Črtomir! v besedah kratkih zvédi: Večkrat v otoka sem samotnem kraji, ko te je ladja nesla preč od mene, si mislila, al bo ljubezen naji prešla, ko val, ki veter ga zažene, al hrepenečih src željé narslaji ogásil vse bo zémlje hlad zelene, al mesta ni nikjer, ni zvezde mile, kjer bi ljubjóče srca se sklenile.

Črtomir “Kak bom povrnil, Bogomila draga! ljubezen, skrb, kar si trpela zame? V veselji skorej mi srcé omaga, ki v njemu tvoja ga ljubezen vname, dokler krvi ne vteče zadnja sraga, in groba temna noč me ne objame, ti sužno moje bo življenje celo, **ti gospoduj čez vero**, misli, delo

Razglaša mojo presvetljeno slavo, me s srečo napolnjuje kot navdih. **Komu ogrožam vero** in postavo? Stvariteljsko je dahnil v teletih in mi odpustil, a njegova kazen ostaja; dasi sva se razodela drug drugemu kot sla, vsak igrokazen; za nohte grem mu, dvojniku pastela. žene može sejale bodo, žele. ... le lepe Vide bodo oživele.

Namesto da bi Slovencem odkrivali resnico o njih samih, so jih pitali z izmišljijami in jim tajili zgodovinska dejstva, s kakršnimi se ni mogel hvaliti noben drug narod daleč naokoli. **Namesto državnosti so jim ponujali vero**, folkloro in etnijo. Skokovito napredujoči družbenopolitični razvoj Slovencev v drugi polovici 19. stoletja je bil trn v peti močnim, od industrijsko-tržnega ekspanzionizma obsedenim sosedom.

Tako so se zrušile poslednje sanje Venca Poviškaja. **Dvakrat se je bil dvignil z vero** in upanjem, dvakrat ga je treščilo ob tla.

O Vsemogočni, kdo je že kaj takega pomislil! Govoril je z njim, dolgo, naložil mu je pokoro, **a vseeno: kakšno vero ima** in v kakšne šole je hodil tak človek?

Dobro je imeti s seboj skrbno ženo na takem potovanju, ki prinaša mnoge težave, da ne rečem skušnjave. A še bolj kakor ženo je **dobro imeti s seboj trdno vero** in molitev. Nekateri na romanjih na to včasih pozabijo

Če je tako, je rekel Poljanec, potem pa je mogoče celo res, vse mogoče čudne reči se godijo na svetu, zakaj ne bi bil človek star sto, pravzaprav več kot sto let, čeprav jih je videti kakšnih šestdeset. Moral je biti dolgo na svetu, njegovo znanje ni bilo od muh, če je vedel, kar je strmečim poslušalcem glasno razložil, oča s Ptuja, da je prav v tem letu minilo pet tisoč sedemstopetinpetdeset let, kar je Bog svet ustvaril, štiri tisoč in sto let od vesoljnega potopa, tisoč tristošestdeset let, kar je bilo rimsko carstvo razdeljeno, štiristotrinajst let, odkar uporabljamo smodnik, in tristopetnajst let, odkar delajo bukve; dvestooseminštirideset let je od takrat, **ko je začel Luter vero prenarejati**, in stoštirideset let, odkar so prinesli kavo v Evropo, petnajst let je, kar vlada našim deželam habsburško lotarinška hiša, njena presvetla cesarica Marija Terezija, vivat! In v gostilni Kolovrat je odmevalo od zdravic in vzklikov tja pod okna škofije, pod baldahin z angeli, pod škofovska nebesa.

Vsi so radi gledali zvezde, včasih jim je bilo težko dopovedati, da je treba ponoči spati, tudi če so binkošti ali velika noč, ker je treba podnevi delati, radi so gledali zvezde, posebej skozi naš zvezdogled. Morda se spominjajo patrov Simona, Ramireza, Matiasa v črnih plaščih, in mnogih drugih, ki so odšli, ker so morali proti svoji volji zapustiti evangelijsko deželo, **ki so jo ustvarili s svojo vero**, razumom in rokami, ob božji pomoči in ob pomoči odprti duš Gvarančev. Morda čakajo, da pridejo nazaj, zapustili so jih, te otroke, čeprav so zdaj odrasli

Po dolgih tavanjih se je znašel v Kölnu, kjer je znova zaprosil za sprejem in bil poslan v Gradec. Po odločitvi graškega provinciala je bil ponovno sprejet v hišo prve preizkušnje, kakor v takih primerih določajo Konstitucije, bil v tem času večkrat zaslišan s strani tamkajšnjih cerkvenih in posvetnih oblasti zaradi nekih dejanj na romanju v Köln, ki se ga je

udeležil, **da bi spet našel pravo vero** in notranji mir, pa je prav na tej poti še huje obremenil svojo dušo in se prekršil zoper Božje zapovedi na več najhujših načinov, vštevšinaglavni in vnebovpijoči greh. V Gradcu je hišo prve preizkušnje slabo prenašal, po treh letih je zaprosil, naj ga premestijo v Ljubljano, tu, kjer je začel svojo pot, tu bi rad počakal na quattuor hominum novissima.

Toda nekaj dni zatem se pripelje tudi gospod Lieber. Na policiji imajo hud spor, kajti Edita in Franc se hočeta poročiti, oče pa zahteva, **da mora Franc prej prestopiti v židovsko vero, če** si hoče priboriti njeno srce. Oba zaljubljenca trdita, da ne moreta živeti drug brez drugega, toda morala bosta živeti drug brez drugega, bosta že morala, zakaj Edito odpelje oče nazaj, Franca pa še nekoliko zadrži in nekoliko izprašuje policija

»**Star mora biti človek in vero mora imeti**,« pravi Miha, »potlej pa marsikaj vidi.« »Fant,« ga posvari Šimen, »ti govoriš tja v en dan in ne veš, kaj praviš

Cahej je ostal v manjšini in malo nejevoljen peljal svoji varovanki v farno cerkev, kjer je velika množica ljudstva poslušala pridigo papeževega notarja. Le-ta je govoril o hudih časih in preteči vojski in opominjal ljudi k vztrajnosti in pogumu, **kajti njim se je bojevati za vero** in pravico proti sovražnikom svete cerkve. Konec govora pa je prebral pismo, v katerem izobčuje papež Nikolaj po imenu skoraj vse cerkvene dostojanstvenike, vso plemenito gospodo in vsa mesta po avstrijski deželi, ako se v štiridesetih dneh ne vrnejo k pokorščini do cesarja.

Kmalu za njim pa prikorači Petacij in pozdravi mestnega odbornika Mavroha, ki je ves zavzet odskočil. »Gospod sosed,« pravi oni in strese Mavrohu roko, »veseli me, **da vam morem danes izpodkopati in podreti prazno vero** na čarovnice, ki je žalibog ukoreninjena še pri modrejših možeh.«

Od tod večni prepiri, razboji, nezadovoljnost. Lenobo očitajo našemu ljudstvu, no pridno in marljivo postane, kadar dobi svobodo, mine ga apatija, **prinesena z muhamedovsko vero iz Azije**. Prepričan sem, gospodine, da razcvete v Bosni zopet blagostanje, pride pa po drugačni kulturi, nego je tista, ki jo imajo v mislih tvoji prijatelji v Samojlovem hanu

Kdo ve kod so pobrali lačnega pridigarja, da jim bo pridigal novo vero. Ta pridigar si je poiskal še mežnarja svoje sorte in potem sta si pridigar in mežnar za žive in mrtve prizadevala, da povzdigneta glorio butalske cerkve, da ne bo zaostala za ono v Tepanjcah. **Tepanjčani so se postavljali, da se jim pod novo vero gode čudeži.** Od ogrskega Brdavsca so trobili, da je od daleč prišel skušat se s svetim Lovrencom, in da sta se metala.

Smrad niso vijolice, smrad je smrad, smrad je grd in je tudi škodljiv ljudskemu zdravju, ni mogoče drugače. **V urejeni državi se ne bi smel trpeti; pa tudi vero kolikor toliko ogroža.** Kranjec je buča in buča mu je gotovo vse to preudarila in posledki preudarka so bili taki, da se mu je bridka žalost naselila v domorodnem srcu.

Tako pražijo sneg. Lahko bi ga z isto potjo in z manjšim delom odkidali kar v Žabji potok, ki čisto pri rokah teče tik ob glavnem trgu, ali praženje snega je že prastara navada in če bi kdo vstal zoper njo, nemara bi padli po njem, **kakor da jim skruni sveto vero očetov.** Taki so Muhoborci! Samoraslost se jim pozna tudi v jeziku.

To je strašno! **Vso sem izgubil vero** in zdaj ne morem drugače in se mi zdi: neresnično in izmišljeno je čisto vse od začetka do konca, izmišljen in neresničen gospod Pašić in Beograd in letalo in inozemstvo in Zagreb in Ljubljana in vse, še pika na koncu je izmišljena in neresnična! Udruženje jugoslovanskih novinarjev je imelo svoj kongres – iz mojega stanovanja se vidi na restavracijski vrt in so seje trajale pozno v noč in so bile jako živahne, deloma z godbo, deloma brez.

In je Tiča ptič in je naklonjen tisti stranki, ki je baš na krmilu – s tem je močno olajšan položaj, in bi bila pravzaprav krivica, če ne bi dobili rodbinske doklade. Samo to bi prosil, **da se ne bi zahtevalo, da prestopi v drugo vero.** Naša kuharica Otilija je bolj natančna za to reč – ona mu streže, pa mu nemara ne bi več hotela, če bi postal krivoverec

Vsakemu takemu se prično zbujati verski dvomi, da premišljuje, ali je katoliška cerkev prava, in je s temi dvomi vedno združena ženska. In boste videli, da se bo odločil **in prestopil v drugo vero.** Pa brez ženske tega ne bi storil, nego spada k verskemu prepričanju tudi ženska in ne bo le prestopil v drugo vero, ampak bo prestopil hkratu v drugo ženo

Bodimo pravični in priznajmo tole zgodovinsko resnico. **Vsi potujčeni so zatajili** kar brez izjeme tudi **vero svojih staršev**, zvesti narodu pa so jo ohranili do danes. Zvestoba veri staršev je bila in je zvestoba tudi narodni zavednosti.

Prehitevajoči se dogodki so tudi Lovreka potisnili v ospredje. Spočetka je njegovo goreče rodoljubje zavirala njegova telesna šibkost, po prevzemu Belega dvora obilica opravkov, vendar se je udeleževal, kjer se je mogel in zlasti **vneto krepil šibko vero svojih sosedov**.

Saj je drugih lepih imen zadosti; še papežem se ni zamalo zdelo, če jim je bilo ime Janez!“ Izmed vseh svetnikov je cenil in spoštoval mučence, puščavnike in spoznavalce, posebno pa tiste berače, ki so vse svoje premoženje porazdelili med ljudi ter se napravili v svet, **prosjačit in sveto vero oznanjat**. Njih najlepša čednost se mu je zdela ponižnost in stavil jih je za izgled in podobo vsem beračem, ki so prišli pred njegov prag.

”Toliko večje je njeno zasluženje, da je v zgodnji mladosti, še v otroških letih, **prelila kri za sveto vero** in za Kristusa!“ je odgovorila Hana resno in s poudarkom

Pa vendar veruje, da je ščinkovec na veji tam in da čaka nanj. Ti Bog usmiljeni mu bodi milosten, vsaj toliko malo, **da mu obvaruješ to vero do konca!**

Visoko je in neizmerno, vse je potopljeno v njem... **Tako je poplačal Bog trdno vero...**

Prvo spoznanje, ki so mi ga vtepli, je bilo: da sem manjši od drugih, slabejši od drugih, neumnejši od drugih. **Vtepli so mi to črno vero s tako silo** in tako zgodaj, da sem časih v mraku upognil glavo ter snel klobuk pred črnim drevesom ob poti, zato ker sem mislil, da je človek. Tolika je bila moja ponižnost in plašljiv

Prašal sem ga in povedal mi je, **da ste hujskali ljudi na vero!**“ ”Lagal je!

V to Veliko noč smo verjeli kakor v živega Boga; tik pred nami je bila v vsem svojem sijaju. Res je ni bilo tisto leto in tudi ne prihodnje in tudi še tretje ne in nikoli ne; ali ni je bilo moči na svetu, **da bi omajala našo vero**. Prav nič se nismo čudili in nič nismo bili užaljeni, da ni bila potrjena naša vera, da se niso dopolnile naše sanje; morda bi se bili čudili, da se je zgodilo po besedah angelovih

In kakor še ni ugasnil v tebi in v meni teman spomin na preteklost, **in kakor še hušne časih** **čez mojo trdno vero senca bojazljive nezaupnosti**: teh tihih ur pokoj je vreden vsega trpljenja, zakaj dodelil nama je spoznanje. Sreča nama je že okrasila svoj dom, pripravila nama je izbo, pogrnila mizo in duri so že odprte: kako bi stopila na prag z zavezanimi očmi

Človek govori, da bi z zaupljivo besedo potolažil strah srca; **da bi z vero na jeziku preglasil tiho vdanost duše**... Koj po praznikih je mati legla in je ležala tri tedne.

Kar je bilo kdaj medlega, plašnega upanja v njegovih sanjah, vse je zdaj izginilo in ostalo je samo še nago, gnusno uboštvo. Vedel je, da je prepozno, da bi bil prazen vsak napor: njegove roké so takó oslabele, **brezplodne sanje so mu vzele voljo in vero**, ni se več mogoče izkupati. V blatnem jarku, v neštevilni množici pozabljenih in zavrženih

- O dragi, toliko je bilo ljubezni v mojem srcu, **da ni bilo za vero nič več prostora**. Tako daleč je bila pesem in tako blizu je bil baron!

Zato sem veroval v plemenitost, kakor v Boga! Ni logično, ampak resnično je: **trpljenje mi je dalo vero in trpljenje jo je vzelo**

Narobe pa so županovi zmerjali sodnikove za brezverce in bogotajce, ki so se skrili za cesarja, da bi tam za njegovim svetim hrbtom Boga odstavili. Očitali so jim, **da so zavrgli vero očetov**, to najdražjo svetinjo slovenskega naroda, in da se le zategadelj ogibljejo procesij in drugih svetih šeg, ker jih je strah, da bi jih Bog skrunivce pri tisti priči ne udaril s svojo pravično jezo. Tako so letele hude besede na to stran; plot je bil zmerom višji, jarek zmerom globlji.

Sklicujem se na svetnike. **Sveto vero sta nam prinesla** v te kraje sveta brata Ciril in Metod. Nista je oznanjala v jeziku latinskem, nego v jeziku narodnem.

Vsa družina Dobničanova se je zbrala okrog tujcev in opazovala strmeč, kako so ti častili Boga. »Kaj pa hočejo!« je vprašal hlapec Miha. »E, kaj,« je odgovoril Peter, **»novo vero prodajajo**, pa bo slaba, ker so babnice vmes!« »Te še maše ne bodo mogle brati,« je pristavil Miha. »Pojdiva!

Ha, ha!« je izpregovoril nato z naglasom, ki je pisarju pretresel srce in drob. »Ha, v teh časih, ko nam **hudič jemlje sveto našo vero**, utegneš laziti za ženskami! Tepec, glej, da veruješ v pravega Boga in da te pri desetini preveč ne osleparijo!

»No, kaj je to?« je odgovoril oni. »Če je drago sorodnici prevzvišenega škofa in vladarja našega, **da želi imeti novo vero**, to je vse kaj drugega, kakor če bi na primer hotel ti biti luteranski predikant. To moraš menda vendar umeti!

Tako je prišel tisti dan v hišo Franca Češka, čigar soproga se je prištevala prvim tedanjim cerkvenim stebrom ženskega spola. Ko je bil prošt Jurij pozdravil vse navzočne dame, se je obrnil zopet k domači gospodinjji, rekoč: »Dovolite, gospa, da vam po naročilu milostivega škofa v hišo vpeljem pobožnega moža, **ki je za našo sveto vero trpel že velike muke** ter ima mogočne zasluge za našo katoliško cerkev!« Abé pri vratih je zavlekel svoj pogled proti stropu, da se mu je videlo samo belo v očeh.

Korarsko to godrnjanje ni doseglo Antona Alojzija; pod njegovim naslednikom, slabotnim Jernejem, pa je bila bela Suzana pregnana iz škofijskega dvorca. Odkazali so ji samotno steno na samotnih Goričanah. Poznejši **škofje, ki so katoliško vero reševali na Kranjskem**, so jo pregnali še celo pod streho goričanskega gradiča, kjer še sedaj plesni, če je niso morda prodali kakemu Židu. Uboga Suzana! Marička je čutila, da ji je vročina prešinjala celo telo.

Se ti ne zdi čudno, fante, da je ta dobra, spoštovana in verna duša zaradi tebe izgubila zadnje ostanke svoje pameti? **Naj li tebi na ljubo izgubi še vero, še nebesa?** Še nisi nikdar premislil, črv, da te je stvarnik vzel v roko, da reši s tabo to revno dušo, ki omaguje na poti obupa in skušnjav?

Turjaški grad je slabega spomina pred Bogom!« tarnal je Vid. »Pravijo, da se je tam skrival Primus Truberus, ki je bil največji krivi prerok, **kar jih je po Karnioliji trosilo lažno vero** meniha Martina, ki se sedaj že davno peče v peklenskem ognju! Tu gori se je skrival Primus Truberus in prikazoval se mu je sam satan in skupno sta kovala tiste grozne knjige, ki so jih potem častitljivi očetje sežigali na ljubljanskem trgu in ki so bile tako hudobne, da niso hotele prej goreti, da jih niso polili s smolo

imela sem dobrega moža, pridnega moža, skrbel je zame, skrbel je za svojega sina. **Vsiljevali so nam tujo vero, ali odklanjali smo jo.** In tvoj sin naj zapiše, da je stara Pasaverica umrla zvesta katoliški veri

Živeli smo divje življenje. **Vojskovali smo se za vero,** pa vere ni bilo ne v cesarskih ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orožje!

Da bi mi dal gospod Jezus dosti takih podložnikov!« je zaklical visoki gospod. Potem je zamolklo vprašal: »**Kako podpiraš to svojo vero?**« – Zopet je posegel po smokvah v zlati posodi.

Bil je tu starejši brat in spravil sem ga na Nemško. Pred kratkim pa sem dobil poročilo, **da je zatajil sveto vero** in da jo je potegnil med učence tistega krivega preroka, Primus Truberus imenovanega, ki je ravnokar stopil pred božjo sodbo, kjer bo izročen peklenskemu ognju za vse gorje, ki ga je privabil na sveto cerkev v teh deželah.

Menili so, da ne ve o odpadništvu svojega brata, in prikrivali so mu resnico. Že davno pa si je bil iz skrivnostnega šepetanja svojih tovarišev sestavil grozno vest in ta vest mu je pezila danes na temnega duha z vso svojo težo, in to ravno zategadelj, ker se je bližal kraju, kjer je nekdaj ena mati dojila njega, ali tudi onega, **ki je zdaj Boga preklinjal in vero svoje porodnice.** Stopivšemu iz gozda, so se razprostirali pred njim zeleni travniki v luninem svitu in že je ugledal koče po holmu, za katerim se je kazal stolp domače cerkve

Brila je mrzla sapa. »To ste zakrivili luterani!« je takoj odgovoril Carolus, »**ki razdirate po teh krajih sveto vero!** Ali sodbo prepuščam Bogu, ki nas vsak trenutek pokliče pred sodni svoj stol!« pristavil je mirno.

Dà, knjiga Dalmatinova vas je izdala, in začutili boste, kolika nesreča se je s to knjigo pritihotapila pod streho vašo! **Meni pa bi bilo sladko umreti za vero božjo,** da bi se ta luteranska svojat prepričala, kako lahko umira katoliški mašnik, če ga pokliče Gospod. Ko pa bom umiral, tedaj svojim morilcem – žal, da ne umeješ jezika svete cerkve! – zakličem: Ex ossibus ultor!!

mPripovedovali so mi tudi – deklica se ni hotela vdati brez upora – mdostikrat so mi pripovedovali, da so se mašniki v prvih časih krščanstva tudi ženili. In sodil bi človek, da je bilo tedaj ustno poročilo svete vere bolj živo negoli sedaj, **ko malone že vsak človek uči svojo vero**. Ali takrat so se mašniki ženili in tudi rimski papež jim tega ni branil.l

»Pomnim. Paradajzar je hotel kuto čisto zavreči in **prestopiti v protestantsko vero**. Cesar ne mara apostatov – odpadnikov

»In vendar je iluminat - ves obrnjen v novi čas, **ves okužen z neko posebno vero**, z neko posebno miselnostjo o čednosti in čistosti.

»Tale devica bi pa rada uzakonila tistega turškega človeka, ki so ga moji prežuni ujeli tako srečno.« »Ne bom branil, **če mož prestopi v našo vero**,« je opat počasi pokimal, pa Urša se je že zadrila: »Nak, o nak, Turka jaz jemala že ne bom!« »Saj ni pravi Turek,« jo je Trlep miril

Kakšna se vrne, če se pač vrne, ni da bi pravil. Sam je novoverec, **še nas sili v to nemško vero**. Iz cerkve Svete Trojice v Dolenji Stubici je pregnal našega župnika, po njej se zdaj nosi novoverski pridigar.

Kaj še! **Duhovnik, ki si prebira vero, sam ni trden**, kaj je resnica ... In nihče ni tako prepričan, da je na pravi poti, kakor tisti, ki venomer tava v zmoti ..

»E, béžite, kaj bi ga zadevalo! On ni bil naše vere, ampak lutrski človek, od tistega **Lutra Martina, ki je bil nekdam vero zmešal**. Tudi ta naš graščak je bil te vere; vsaj k maši in k izpovedi ni hodil.

Zdaj je videl, da ga cigan lahko pestí po volji in da ga res misli pestiti, on, ki sam vé njegovo skrivno hudobijo. Odstopiti Petru seveda ni bilo lahko, hudodelstvo je že v nebo vpilo: »Prodal si ne samo telo svojega sinovca, temveč tudi dušo njegovo, **kajti Turki mu bodo tudi vero izruvali iz srca**.« V zadnjih ciganovih besedah mu je vse zvonilo natanko.

Na turški meji prodal cigan dečka Turku, ki je kristjanske otroke nabiral za janičarska izrejaljšča. Turki, za prvega domá v Aziji, bili so premagani konec 8. stoletja po Arabljanih **in**

so ravno po le-teh sprejeli vero Mohamedovo. Kmalu pa so Turki svojim zmagalcem nekoliko oblasti iz rok izvili in naposled so si znali popolno prostost osvojiti.

– Ali nisem nekdanj veroval nekaj drugega, lepšega, kar so me učili dobri ljudje – ah, tisti je moral moj oče biti, ki me je učil. Nekdanj sem bil kristjan, **posilili so me v to vero** in v janičarja, to je gotovo, to sem videl vsak dan na drugih zgledih. Zapustiti hočem to družbo, poiskati očeta, da, jaz moram vendarle tudi imeti človeka, ki me je ljubil.«

To Rogulin vidi in reče smeje se: »Andrej, vi ste občutljivi, ne zamerite mi, **vendar vsak ima svojo vero.**« »Storite, kar hočete; če je vam vseeno, bode pa še meni.

Da, slovanska! Kajti ko je Staroslovenec veliki ruski Vladimir častitega staroslovanskega boga Peruna (po Levstiku očeta naših Pircev, Percev, Perkov, ki imajo najbolj stara imena) v vodo Volgo vrgel in so mu kristjanje, judje in mohamedanci **vsak svojo vero ponujali**, zapodil je Vladimir muslimana zato, ker njegova vera prepoveduje to, kar Slovan ljubi, rekel je namreč: »Vesèlije je Rusu vino piti i svinjetino jesti«. I še dandanes je Rusu in vsakemu Slovanu »vesèlije« piti vino ali pa »vodko« ali rakijo – kar je mokro.

Tukaj slepim z nado velikega dobička, da se varčen poštenjak zavede v izgubo in zločinstvo; tam okitim zavèden obraz z nedolžnostjo, da zabrede dostojanstvenik v grehoto in sramoto; ondukaj nastavim licemerskega svaritelja, da se zmane poštenje čistega značaja, ondi sem umotvor, ki kvari okus in nравnost; povsod sem vešča, ki zavaja zemljana s poštene steze v mlakužo! **Skrivam se celo za vero in sveti križ**, da laže mečem otrovane sulice na svoje nasprotnike, ki se proti meni branijo toliko težje, ker ne smejo zadeti mojega ščita in branila ... Kralj sem prijateljstva brez ljubezni, radodarnosti brez milosrčnosti, odlik na prsih brez značaja v srcu, umetnosti brez vzora, postave brez pravice, pobožnosti brez vere, kralj lupine brez jedra, pleve brez zrna; sploh gospodar vseh pobeljenih grobov ...

Ondaj je tudi vstal marsikateri govornik in pisatelj, ki je učil brezverstvo, tajil neumrjročnost človeške duše in zahteval, naj se veronauk odpravi iz šole: ,Vera ali nejevera bodi vsakomur prosta in z verstvom naj se bavita edino rodbina in cerkev.' **Sedanji rod pak je odpravil vero**, cerkev in rodbino; zatorej tudi ne pozna dualizma med potrebama za časno in za večno življenje, kateri sta se pri vas često križali, navzlic vaši verski morali; in tudi nedualizma med

posvetno in cerkveno oblastjo, kateri sta tolikrat prišli do očitega boja med seboj.« Plahtalič je želel videti še drugih naprav.

Ko sem tako zapravljal zlati čas in brezčrtežno iskal novih učenostnih resnic, prišla je staroverska resnica, prejeta od matere in na gimnaziji, do nasprotja z novimi nazori moje učene glave. Začel sem dvojiti, in kdor dvoji o verskih naukih, **ta je že zgubil vero**. Vendar znebiti se nisem mogel tistih prvih naukov, vtisnjenih najgloblje v detinsko dušo.

Kje hodi, ga Jera ni vprašala, sam ji pa tudi ni pravil. Zvedela je le, da poseda po krčmah in razlaga čudno vero, ki jo je slišal v Nemčiji. »**Krivo vero oznanja**,« ji je omenila Strojinka

Bog me še ni uslišal, da kreneš ti sam in da krenejo otroci na boljšo pot. Vedno bolj me skrbi, kaj bo z vsemi, **posebno s teboj, ki zametavaš vero**, molitev, Boga in božjo besedo. Poglej drugod, kako lepo je doma, kadar pridejo od maše in se pogovore in odpočijejo.«

Šel sem bil s sosedom in prijateljem Miklom in njegovim bratom Markom doli v globoko deželo ogrsko za pobožnim menihom Kapistranom. **Tam smo se navdušeno vojskovali za našo sveto vero** in pobijali ljutega sovražnika, krvoločnega Turka. Ali danes, moji dragi sosede, kje so one mladeniške moči, kje je oni mladostni ogenj?...

Ona se je naj usmili! Reši jo naj strašne sužnosti, ali pa ji naj podeli ono stanovitnost in srčnost, da more mirno, **kakor mučenik, prenašati grozno smrt za svojo vero**

Marsikateri drug narod bi bil že obupal in se vdal neverniku, se odrekel svoji veri in domovini; ali junaški **slovenski očetje so se borili vztrajno in pogumno za najsvetejše svetinje, za vero** in svojo domovino. Zatorej gre vam, slavni slovenski pradedje, večna hvala in čast, da ste se, kakor neužugani vitezi, bojevali skupno in vztrajno za našo vero in našo lepo domovino. Le vaša vztrajnost v veri in vaše domoljubje, le vaš pogum in vaša hrabra roka nas je obvarovala, da nismo postali žrtev turškega nenasitnega žrela.

Zakaj ne razprejo svojih sonc proti soncu? **Zakaj tako vztrajno tehtajo vero** in smrt? Skozi okno poslušava nežno rošenje dežja.

»Režite, koljite, vežite, kopljite, berite!« so se napotili še tisto uro v vinograde in pridelali so vina, da jim je zmanjkovalo posode. Najrajši so imele junake, **ki so se borili s Turki in prelivali svojo kri za krščansko vero**. Dokler so hodili Uskoki v boj samo na Turke, so se prikazovale med njimi prav pogostoma.

Boljše, stokrat boljše je umreti, nego jemati takega. Vedi, da so Rusi krivoverci, da zaničujejo in **preganjajo našo sv. vero huje kakor Turki** in luterani. Ta zaveza bi te pahnila v brezno večnega pogubljenja.

Rusija pa je najstrašnejši brlog vseh zmot, vsega krivoverstva, vseh hudobij. Če gre Lila tja, ji preti neskončna nevarnost, **da bo izgubila pravo vero** in zveličanje svoje z drago Kristusovo krvjo odkupljene duše. Vedeti vam je treba, da svet in hudič nimata nevarnejših zapeljivcev, nego so staroverci.

Trudil sem se, da stare narodne nazore pomnožim in obogatim z idejami napredujočega časa: z rodoljubjem, svobodoljubjem, slovenstvom, slovanstvom, s hrepenenjem po prosveti in vseh drugih zakladih, ki pospešujejo človeško blaginjo. Obenem pa sem odločil udrihati po praznoverju, **ki se je obesilo na pravo vero** Kristovo **in jo tišči k tlom ter ji preti, da jo ugonobi s svojimi izmišljotinami**.

Kadar jo boš dovršil, ne ostajaj v domačiji! Božje povelje te bode poklicalo onkraj morja med nejeverne zamorce, **da jim oznanjuješ sveto vero** in **za sveto vero med njimi pogineš**. S takim služenjem in življenjem boš zabrisal grehe svoje in svojega očeta

Na velikem sadnem vrtu pod Osolnikom sem imel politično predavanje, ki je trajalo z razpravo vred več kakor tri ure. **Nekateri so odgovarjali, da so se borili za vero**, vsaj tako da so jim govorili duhovniki, drugi pa so spraševali, če bodo kot kmetje še imeli svoje lastne hiše, tretji pa so pripovedovali, kako so jim njihovi komandirji in razni župniki govorili, da bodo v nekaj mesecih pobiti vsi ušivi partizani. »Jezes, jezes, koliko vas je in kako ste oblečeni, kar vsi dobro!« je dejal neki ujetnik, ki je bil pet dni pri belih

Obnaša se, kot da bi pričakovala princa ali ministra za moža. Stari Rebrov **bolj ljubi gozdove kot ženo, vero in višje** oblastnike. Da, bolj misli na gozd kot na svojo družino

Ta bi bil pač rad zabranil Angeliku vstop v hišo, ali videč Jurja pri vratih, se ni upal nastopiti s silo. Juri je hotel na vsak način preprečiti le eno, da bi se začela Angelik in Dominik ob Galenganovi smrtni postelji prepirati in pravdati, **kdo da oznanja pravo vero**. Zato je stopil med krivoverskega škofa in med Dominika – a to priliko je porabil Angelik, da je s svojimi spremljevalci vstopil v hišo

Gilo pozna mišljenje goriškega in furlanskega plemstva dosti bolje, kakor midva, saj je domačin, in nikar ne pozabite, da sem jaz odgovoren za vse, kar se danes sklene.« Trdo in brezobzirno s hripavim glasom je zakričal Dominik: »**Kaj ste prišli semkaj iskat priznanja sveta ali branit sv. vero**? Ali mislite, da sem vam jaz sledil, da vam pomagam pri pridobivanju posvetnih časti in priznanj?

Živel je tedaj na grajščini Svibno, kjer je poučeval oskrbnikove otroke, na Rovanov poziv pa je prišel na grad Smreko, da bi pomagal pri odstranitvi opata Lindeka. Hugon Alba je med kmeti vzbudil šele pravo nezadovoljnost, ker je na svojih potih in pri skrivnostnih sestankih ubiral tudi verske strune ter ljudi prepričeval, **da so menihi pokvarili Kristusovo vero in da kupčujejo z vero**

Odkritosrčno Vam povem, da bom do zadnjega diha z vsemi močmi delal, da Vas odstranijo iz Zatičine, ker niste vredni, da ste duhovnik, kaj še, da ste opat. Vaše roke so krvave in če bi Vas hotel priznati kot božjega namestnika, **bi moral izgubiti vero v Boga**.«

Zapazil je kmalu, da je Hugon nesrečen v svojem stanu, in počasi je izvabil iz njega neko skrivnost. **Pater Hugon je bil izgubil vero**. Ni več verjel, da je katoliška vera edina prava vera, spoznal je, da je med Kristusovimi besedami in med nauki rimske cerkve nepremostno nasprotje, obsojal je početje rimskih papežev in njihovih duhovnikov in obžaloval, da ni mogoče vzbuditi proti tem razmeram takega odpora, kakor ga je vzbudil Jan Hus na Češkem

Ne nameravam namreč prenašati božjosti na svoje brate, da bi nadaljevati lažno vero.« »Prav, ampak **potem nam pokaži pravo vero**,« spregovori zvezdogled Basan, ki je ves čas molčal. »Zvezdogled sem in vem, da se vesolje premika v krogih in nekje mora biti neka moč, ki vse to poganja, tako kot poganja plazmične tokove v obli Sabine, kri po naših žilah, letne čase in razpira cvetove bogomilij.

»Nikoli nisem veroval v evianske bogove, ki so prebivali v bogohramu kot ljudje iz mesa in krvi, imeli potomce in po smrti odhajali v ozvezdje Božjih koscev. Zato sem po razboženju Histosa, ko se ljudje niso mogli sprijazniti s sesutjem njihovega verovanja, **začel oznanjati novo vero v Boga**, ki ni bil nikoli človeku podoben in ni ustvaril človeka po svoji podobi, ampak je bilo narobe; človek si je dovolil domišljati, da je podoben Njemu, katerega dotik nenehoma ustvarja tako travno bilko, žužka in človeka, kot zvezde na nebu, kot čas in sanje. Koliko besed, za tisto, kar si rekla v eni sapi: da je nedosegljiv, a vedno tu navzoč.«

Zamišljeni Osman paša je molčal in podpiral komolce na kolenih. »Kaj se obotavlja?« je ugibal Uzeir aga sam pri sebi in dodal: »In tako velewa koran: Tistim, **ki se vojujejo za vero božjo**, bog nikdar ne pozabi njih del, marveč jim bo vodnik in jim pospeši vsako namero; odvede jih v obljubljeni raj.« Paša se ni ganil

Take pripovedi so značilne za iransko komično folkloro. Perzijci so muslimani, a da se ne bi izenačili s sosednjimi plemeni, katere prezirajo, **so že zgodaj sprejeli vero šiitske sekte** in jo prilagodili svojim potrebam. Do nedavnega je bila v tej deželi edina dramska predstava tistih deset dni žalosti na leto, ko se Perzijci spominjajo smrti mučenika Huseina

Najbolj čudno pri vsem pa je to, da ta dolgčas nekako izginja, ko nastopajo deževni dnevi. V mnogih, ne v vseh Brazilcih se bore trije ljudje: belec, ki je na tej zemljepisni širini svečan in pomemben mož, Indijanec, z obrazom Bustra Keatona, hudo pobit, **ker je izgubil vero** v neizprosne bogove in zamorec, neprekosljivi šaljivec. V tem koktajlu deluje zamorčeva kri kot razkrojevalec.

Žalna koračnica jo je dvignila nad bližnjo resničnost, razpela ji vso dušo pred oči in vso samotnost. **Obudila je v nji tudi novo vero**, ki je dotlej še ni razumela. Zato jo je zadel ta pogreb tako nepričakovano in tako močno, kakor da je umrl nekdo njej, ki ni imela že davno nikogar svojega na svetu.

In vera v novo življenje se je zdela nji brez človeka še ta hip nemogoča. **Bojevala se je zdaj z vero** zdaj z nevero, nato se je duševno zmučena zmerom oklenila misli na Màrija. On je stal med tema dvema svetovoma.

A z njegovim pristankom njegov božji Sin bdi nad usodami vseh in prižema k svojemu srcu vse trpeče in od greha tlačeno človeštvo. **Samo tisti, ki odklanjajo vero** v njegovo božansko naravo, so izvzeti; ti ostajajo v strahu in grozi večnega prekletstva. Nihče se ne bo mogel vrniti po mostu vzdihljajev.

BEATRICE Strašno se bojim. Je torej Guidovo mnenje, **da mora vero nadzirati razum**, napačno? MADONA On je nespokorljiv grešnik!

»Brezbožnik ste!« je vzkliknila gospa Bordinova. Obupana je bila zaradi trojega: da bo spet treba prati, **da si kdo upa žaliti vero** in da jo je mogoče kdo prejle videl v sumljivih okoliščinah

Sprevračali so pogane, Turke in Jude, Eskime, domačine Pacifiških otokov, Afričane. Njihovi cilji so se mu od nekdaj zdeli nori: več možnosti je imel, da bo odkril dolino kositra, kot oni, **da bodo vsadili vero v poganško srce**. Vseeno so si še vedno obetali.

V vseh življenjskih dobah jih moramo opazovati, ali se držijo tega načela ali pa, v zaslepljenosti ali prisiljenosti, izgubijo vero vanj in pozabijo, da je blaginja države njihova največja skrb.«

»**Kako: izgubijo vero?**«

2 POLLITERARNA BESEDILA

Epistola o nebogljenosti Pismo iz krajev, kjer že vrtinčijo zrak panevropska krila, a skozenj še zmeraj švisti tudi oficirski bič. »Po zlomu velikih odrešenjskih projektov, za katere se je srednjeevropski človek bržčas osebno angažiral **in vpregel z najčistejšo vero** in najboljšo mislijo, mu ostaja med prsti nekakšen trpek drobiž prozaične tostranske pragme, ki mu uhaja iz rok in se sesipa v ščemeč prah, ki ga veter vrtinči po izpraznjenih obupno zapuščenih baročnih trgih nekdanje Kakanije.« S piscem, ime mu je Jaroslav Skrušny, sva po teh baročnih trgih velikokrat hodila v dnevni in blodila v nočni uri.

Kaj tako blasfemičnega bi vrgel na papir, da bi se zamajali temelji vsega, kar je, da bi udarili zvonovi in zatulile sirene in bi se pod njegovim oknom ustavilo v tihi noči deset maric. Morda pa ne bi napisal nobene zanikovalske resnice, morda bi vrgel med ljudi veliko idejo, ki bi boljše, odlično, sijajno uredila svet, **ki bi odrešila narod, razred, vero**, inteligenco, ki bi

slovensko in še kakšno človeštvo odrešila nasilja, farizejstva, grabežljivosti, pohote, potrošništva, ki bi slednjič razrešila - žensko vprašanje? Ali je onkraj nevidne jeklene mrežice, v tistem delu pisateljevih možganov, ki jih slej ko prej ni mogoče videti, ali je tam nova svobodna in nova odrešitvena zamisel?

Stvar se je takole vršila: Na svetu, in tudi na Slovenskem žive posebne vrste ljudje, ki se imenujejo svobodomislece. **Iz same gorečnosti za svobodno misel so napravili iz nje kar novo cerkev in novo vero**, samo da so zamenili znamenje svetega križa z znamenjem svete mačehe. In razlika je tudi še v tem, da je cerkev Svobodne Misli dolgočasna, pusta, brez poezije in brez poleta.

Prijatelj, jaz je že zdavnaj nimam, te ljube vere, pa se mi godi dobro že na tem svetu! Zapomnite si enkrat za vselej: **veren ni tisti, ki ima vero**, temveč tisti, ki pravi, da jo ima! -- Bog z vami!

Pravijo torej, da niso klerikalci; oklic pa govori o sami duhovščini in veri. **Naj jo imajo vero, saj jo imam jaz tudi!**

Po spevu Aleluje ga škof izroči novemu kralju rekoč, naj sprejme meč iz rok, ki so sicer nevredne, toda posvečene z apostolsko oblastjo; podeljen mu je od Boga kot kraljevsko znamenje, namenjen za obrambo Cerkve. Spomni naj se Njega, ki ga je prerok napovedal, ko je rekel: »Opaši si meč okoli ledij (Ps 44, 4); da z njim izvajaš zakonito oblast, odbijaš hudobne napade, zvesto braniš sveto Cerkev in njene vernike ... « Opanje meča spremlja opomin, naj se vladar zaveda, **da svetniki niso premagali kraljestva z mečem, temveč z vero**. Nato potegne kralj 70 Brockhaus Enzyklopädie, itm., str. 1973 (Schwert) 71 D. Forstner, itm., str. 443 (Schwert) posvečen meč iz nožnice in ga zavihti s polno močjo, nato pogladi z levico in vtakne nazaj.

Priča nam povsem jasno o simboliki meča, kakršno srečamo že pri maziljenju kralja – meč kot znamenje obrambe vere in Cerkve. **V Stari zavezi so se Makabejci bojevali za pravo vero** in dali zgled, ki je bil v krščanstvu vedno zelo živ. Juda Makebejec navaja omenjene besede o svetem meču, ko lastnim četam, zato da bi jih opogumil, pove, 72 T. Ebendorfer v Chronicon Austriacum na tem mestu določneje: Vihteč meč na štiri različne strani sveta. – gl.

B. Grafenauer, itm., str. 123 B. Grafenauer, itm., str. 102 da se mu je v sanjah prikazal prerok Jeremija, mu predal zlati meč in izrekel omenjeno naročilo.

Posadili so ga nanj. Škof mu je nato predal znamenje vladarske oblasti (insignije) in ga opomnil, da **mora braniti krščansko vero** ter varovati Cerkev, kakor tudi vdove in sirote. Navzoče občinstvo v cerkvi je vsemu glasno pritrdilo s klici: fiat, fiat, amen!

Slovenci so ok. 200 let imeli hude boje s Turki, ki so napravili po deželah strahotna opustošenja in povzročili velike človeške žrtve. Toda slovenski človek se ni vdal, **branil je** svoj obstoj 102 M. Sattler/F. Stelé, Stare slovenske lipe, Celje 1973, str. 172– 74 in lastno zemljo ter **svojo krščansko vero**, branil svoje življenje. Vse do odločilne bitke pri Sisku na dan sv. Ahacija, 22. junija 1593, ko so slovenske in hrvaške čete pod poveljstvom Andreja Turjaškega uničujoče porazile turško vojsko, ki je imela večkratno premoč.

Ideologije se bojijo „slabih“ pripadnikov, ker jih ti lahko pokvarijo. Krščanstvo se slabih ne boji, nasprotno: **le-ti naj bodo sprejeti v vero**, ker ima vsak možnost za spreobrnjenje. Tudi če se kak esperantist še ni odločil za homaranizem, ampak ta jezik „samo“ uporablja v svojo korist, ga lahko imenujemo esperantista in ga spodbujamo za nadaljnje delovanje na tem področju.

Estetsko je bilo navsezadnje res tisto, kar sem pridobil s svojim rojstvom, sebe in uživanje v sebi samem, etično tisto, kar sem s svojim življenjem postal, ta moja povezanost s svetom in soljudmi, in religiozno tisto, v katerega naj bi se povzpel zdaj, a se nisem mogel povzpeti. To najvišje stanje, stanje religioznosti, ko naj bi sebe povezal z Bogom in ko naj bi se to moje estetsko in etično bitje, se pravi v sebi samem uživajoče in umrljivo bitje, dogajalo samo še v navzočnosti Boga, **ki pa terja brezpogojno vero**. Toda kako naj verujem in v kaj naj verujem?

Iz stvarnosti je skratka pobegnil v idealizem. Puntarjem je zoperstavil nauk o dveh kraljestvih, **ki še danes velja kot najbolj sporni del njegovega učenja, s katerim je vero in politiko raztrgal na dva dela**, oblast naredil za nedotakljivo in jo povzdignil na raven absolutnega, ljudi pa zavedel k politični pasivnosti in podložniški pokornosti, s katero se Nemci še danes otepajo kot s svojim izvirnim grehom. Vse to je - zgodovinsko gledano - zelo točno.

Prav sveto kot sveto nikdar in nikjer ne dopušča filozofske radovednosti in prostosti, ampak je vedno in povsod nekaj razodetega, vedno in povsod prav nas protno od tistega, kar mu pripisuje Tine, ker je vedno in povsod vogelni kamen religiozne institucije, oltar. Najsvetejše, okrog katerega se zbirajo verniki, **da bi svojo vero utelesili v praznih liturgičnih obrazcih.** Nikdar in nikjer se sveto ne pojavlja brez samozvanega posvečenca, ki mu je bilo razodeto, brez njegovega interpreta in bojevitega zaščitnika.

In ki je pozneje, ko se je ta pot izkazala za narodno kalvarijo in njegove obljube za laž in nesrečo, le cinično skomignil z rameni in priznal, da je lagal pač zato, da bi svojim pajdašem ne vzel vere v njihov veliki cilj. Skratka človek, ki je v svojem boju za oblast ponižal ljudi v sredstvo **in izkoristil ljudsko vero za dosego svojih posvetnih namenov.** In ki bi mene, tebe in najin narod - obvaroval medvojnega bratomornega klanja in poveljnega zatiranja, obvaroval razlaščenja in maltretiranja kmetov, sramotenja duhovščine, tragičnega leta 1948, Golega otoka in številnih nedolžnih žrtev, obvaroval današnjega pomanjkanja in obupa, odtrganosti od Boga in od Evrope.

Da so bile te duše številne in uporne, pa dokazuje tudi dejstvo, da je volilni knez v Kölnu poslal na Kranjsko komisarje, ki so samo v Škofji Loki odstavili kar precej evangelijskih svetovalcev in vrgli v ječo na loškem gradu kar osemnajst najimenitnejših meščanov. V Ljubljani, v mojem rojstnem mestu, kjer je bil obračun še posebno hud, so porušili luteransko pokopališče in požgali vse luteranske knjige, **kljub temu pa je samo šest meščanov sprejelo katoliško vero: ostali so vzeli popotno palico in rajši kot svojo luteransko vero zapustili hišo in dom**, mesto in deželo. Skratka: protestantizem je bil na Slovenskem razmeroma razširjen in versko globok.

To je krščanstvo, ki se nikdar ni čisto do kraja odtrgalo od poganstva, ampak se je spogledovalo s pogansko antiko toliko časa, dokler ga ni antični formalizem skoraj docela obvladal: oblika pred vsebino, razum pred čustvom, formalna čednost pred etiko, lepota pred resničnostjo, skratka ideja pred stvarnostjo... Končni rezultat tega spogledovanja je pravzaprav **Tomaž Akvinski, ki je vero zamenjal z logiko** in zgradil namesto krščanskega logični svet. Končni rezultat nista Bog in njegov sin v njunem zahtevnem medsebojnem odnosu, temveč zmaga poganskega antičnega elementa, renesansa in humanizem

Nikdar prej nisem tako gorko čutil vso lepoto in poezijo okrog sebe in v svojem srcu, kakor jo čutim zdaj v spominih nate in omamljen od ljubezni... **Izgubil sem že vero v Boga in v ljudi** - že davno; pisal sem zato, da sem dal duška svoji ogorčenosti in svojemu zaničevanju do vseh vsakdanjih, umazanih duš, ki blodijo po blatu in ne vidijo ne sonca nad sabo ne rož poleg sebe; na jeziku imajo morda poetične fraze in hlinjeno pobožnost, njihovo srce pa je suho in zaprašeno kakor pergament... Ah, bog, kako se je zdaj vse to spremenilo!

Pa sem jaz kristjan? Ne vem, verjetno ne, četudi sem bil krščen... saj sem izgubil upanje, **da bom v življenju našel trdno vero** v Boga, da bom še pred lastno smrtjo izvedel, ali je v smrti resnično skrit ključ nebeškega kraljestva. Bolj verjetno ni onstran nič in je vse, kar je, tostran: vse, kar vem, vem iz življenja, tudi za Jezusovo smrt na križu vem iz življenja... in ta Božja smrt na križu: kakšen vesoljni škandal!

tis je, da osebnostno visoke ljudi vera še izpolnjuje. Na vprašanje, **ali lahko sprejmemo vero v Kristusa** kot od stigme izključnosti osvobojen element biblijske religije, ne moremo vnaprej odgovoriti.“ [prav tam, 72]

Poleg tega Spinoza ugotavlja, da Biblija nikjer ne govori o "resnični" Božji naravi, kar pomeni, da Boga nikjer realno ne "definira", saj je njeno osnovno poslanstvo v preprostem in jasnem moralnem nauku, ne pa v teoretičnih razglabljanjih o bistvu stvari; slednje je domena filozofije - in ravno to ločevanje med vero in vednostjo omogoča filozofu, da svobodno **in brez bojazni, da bi prišel navzkriž s pravo vero**, premišljuje o Bogu-ali-naravi. Spinozova trditev, da si razum in avtoriteta Biblije, če jo pravilno razumemo, ne nasprotujeta, je eden glavnih sklepov Teološko-metafizične razprave, s katerim se ta razprava uvršča med najbolj žlahtne dosežke novoveškega razsvetljenstva.

Ne, nič mu ne bom pravil o Spinozovi kritiki krščanstva, čudežev... Janez je še premlad, **naj si kar sam najde svojo vero**... jaz pa moram zanj pripraviti kaj drugega... če bo danes sploh prišel, saj je že skoraj večer... da, rajši bom pripravil kaj iz Etike, ne bom omenjal Kristusa, saj sem že zadnjič, ko sem Janezu govoril o Brunu, šel malce predaleč... Fant je očitno naklonjen krščanstvu in jaz mu tega ne smem vzeti, čeprav se je v filozofskem pogovoru težko izogniti vprašanju, ki so tako ali drugače povezana z religijo... še najbolje bo, če se pri Spinozi omejim na Etiko, na razpravo o substanci, atributih, modusih... upam le, da s tem Janeza ne bom dolgočasil... aha, že vem, kako bom pritegnil njegovo pozornost: s prisposobo

o popolnem diamantu, s katero sem pred leti razlagal bistvo Spinozovega Boga-ali-narave, še posebej odnose med substanco, atributi in modusi... šment, kako mi je v nekaj tednih ta fant zlezel pod kožo, zdaj se že sam pri sebi pogovarjam z njim!

Pravoslavna duhovščina ni zaostajala za vrhovi katoliške Cerkve v smislu posedovanja zemlje, vasi in „gradov“ 94. Fabri se je zmotil tudi v splošni oceni ruskega pravoslavja, saj je praksa očitno spodbijala njegove predstave. Pravoslavje, kot tudi katolištvo, se je spreminjalo na slabše: duhovniki so se vdajali pijači in kradli, 90 F. Kaempfer. Das Russlandbuch... 40-41. 91 F. Kaempfer. Das Russlandbuch... 53-54. 92 Legendo je zapisal že J. Fabri (Rossija v prvoj polovine XVI v. 151, 181.), F. Kaempfer. Das Russlandbuch... 97. 93 Pri tem so zahtevali, **da ljudem, ki so prestopili v pravoslavno vero,** ni treba več služiti prejšnjim gospodarjem. (C. Harrauer. Beobachtungen... 197). 94 Rossija v prvoj polovine XVI veka... 153, 183., F. Kaempfer. Das Russlandbuch... 46-47, 99.

Opustitev te vere v smislu statutarne in programske določene idejne podlage za lastno politiko je bistveno večja zmota, kakor pa je zmota druge strani, ki sicer zmotno veruje, a vendar po svoje veruje! Med dvema, od katerih **ima eden napačno vero** (kajpada ob pogoju, da je ta vera vsaj v osnovnem hotenju dobrohotna, saj obstajajo tudi človeku sovražne napačne vere, kakor je recimo nacistični socialni darvinizem...) **in je drugi svojo sicer pravilno ali vsaj manj napačno vero odložil,** je v manjši zmoti prvi. Odvreči izvirni ključ in nadaljevati brez vsakega ključa je vsekakor bistveno večja zmota in neumnost, kakor pa odpirati z zasilnim ključem, ki ga naredimo iz upognjene žice!

Kaj ne pomeni spoštovati svojo mater in očeta predvsem: sprejeti, negovati in izročiti naslednjim rodovom to, kar sem dobil od njiju? Dala sta mi življenje, torej ga moram negovati in izročiti naprej; **dala sta mi vero in vrednote,** torej moram vse to negovati in izročiti naprej; dala sta mi jezik in vse temeljno, kar je v tem jeziku povedano in zapisano, ali ni torej povsem logično, da tudi to negujem in dam negovano novemu rodu naprej? Narodni odpad in zatajitev maternega jezika je tako predvsem hud greh zoper četrto Božjo zapoved.

Vsak malik pa na koncu poti terja gnusobo nad gnusobami, žrtvovanje živega človeka mrtvemu božanstvu. Tako tedaj, v času kralja Salomona, ki je bil samo nekaj časa moder, **potem pa je sam zapustil vero** očetov in se spečal s pogani in povzročil razpad kraljestva,

enako tudi danes. Nihče ne zapusti jezika in tega, kar so mu v tem jeziku starši povedali in ga poučili, zaradi jezika samega, zaradi nekakšne svobodne kulturne izbire.

Negovanje jezika, da ostaja primeren vehikel za prenašanje Božje besede, je tako vedno tudi versko opravilo, tudi če se na prvi pogled dogaja na popolnoma zunajverski ravni. Tudi skrb za slovnico, **besedišče in jezikovni stil je zaznamovana z vero** in je del verskega prizadevanja, tudi tedaj, ko se tega ne zavedamo, **celo pri ljudeh, ki z vero ne želijo imeti nobenega opravka**. Kakor ateist, ki se usmili potrebnega, v tem trenutku ravna krščansko in služi veri, tudi ateist, ki si prizadeva za čist jezik, v tem trenutku ravna krščansko in dela v duhu vere, celo če v lepi slovenščini napiše protiversko razpravo ...

Filozofija nima lastne luči in lastnega ognja, luč in ogenj si vzame pri veri, kajti samo vera je prinašalka luči in ognja, dveh temelj nih orodij vsakega resničnega filozofiranja. Zato delujejo stavki filozofije, **ki je pretrgala vezi z vero** oz. ki se je dala speljati krivi veri, tako mračno in hladno. V njej deluje samo še hladen mehanizem, ki ga poganja vztrajnostno kolo zgodovine, ki je dovolj veliko, da lahko poganja ta stroj tudi še stoletja po tem, ko je bil dejansko odklopljen od gonilne gredi vere.

Vsaka ženička v cerkveni klopi to ve. Vsak filozof, ki se drži svojega opravka, to tudi ve, **ker deli vero s preprosto ženičko**. Le filozof, ki je obupal nad pametjo Boga in se oklenil svoje, tega ne ve in ne more vedeti.

Nikdar, Anica moja, nikdar nisem bil še tako srečen, kakor v ljubezni do Tebe. **Glej, jaz sem bil izgubil vero do bogá in do ljudíj**, - že davno; pisal sem samó zató, da sem dal duška svoji ogorčenosti in svojemu zaničevanju do teh vsakdanjih, umazanih duš, ki blodejo po blatu in ne vidijo solnca nad sabo ne rož poleg sebe; - na jeziku imajo morda poetične fraze in hlínjeno pobožnost, njihovo srce pa je suho in zaprašeno, kakor od pergamenta in v resnici ne čutijo ničesar... Jaz sem Ti rekel nekda, - kakó sem se mogel v svoji "starosti" takó idealno zaljubiti; - in to ní bila šala.

Potem, kot bi mignil, se vsi sklonijo in pripognejo, pokleknejo, velike površine valujejo v enakem ritmu. Petkova javna molitev je lep primer, **kako je politika v muslimanskem svetu povezana z vero**, vendar nobena druga država ni naredila iz tega tako velikega in pomembnega versko propagandnega rituala. * * *

In ker sem zrasel v popolnoma svobodomiselni hiši, sem mu odgovoril, da nikakor ne bi mogel dopustiti, če bi mi žena hotela vzgajati otroke v svetohlinskem katoliškem duhu, o katerem sem nato pomodroval nekako tako kakor Cankarjev profesor Kosirnik, ki je bil mnenja, da je bilo katolištvo največja nesreča za značaj slovenskih ljudi, ki se je v tej miselnosti povsem spačil. Ženin advokat je pri tem mojem izpadu samo dvignil roke in se obrnil proti sodniku, **češ ta človek sramoti priznano vero** svojega ljudstva. Advokat pa je bil dr. Natlačen in, kakor je trdil bratov advokat, je bila naša pravda s tem zgubljena.

Nadvse značilen je siloviti prizor iz njegovih spominov, ko ga preseneti hudič nevere in strahu zaradi njegovega sodelovanja s komunisti in ki ga s svetniškim krikom in zaklinjanjem izžene iz svojega srca, - kolikor mu je to mogoče in za kolikor časa mu je mogoče. Resnično, tako so se spopadali s svojimi skušnjavci nekdanji svetniki, **tako so se borili za svojo vero, ki očitno ni bila nikoli do kraja trdna**, kakor nemara ni bila niti Kocbekova povezanost s komunisti, ki so vodili osvobajanje po njegovem mnenju zgolj politično ali vojaško ali umsko, spoznavno, toda brez višje milosti, pa tudi brez višje skrbi za človeški razvoj naših borcev in sploh naših rojakov. Kajti v njem še vedno in trajno ter verjetno do konca živi »stara želja« ustanoviti elitni red novih Slovencev, najverjetneje pa red, katerega skromni in svetopisemsko pohlevni opat bi bil seveda njegov ustanovitelj.

3 ZNANSTVENE IN TEHNIČNE PUBLIKACIJE

Navsezadnje je naša klerikalna stranka odvisna od svojega škofa in hierarhije. **Ona izrablja vero v agitacijske svrhe**; cerkev ji je agitacijski lokal, cerkvene propovedi agitacijski govori. Tudi v našem klubu imamo častite svečenike in frančiškane, ki nosijo še danes svečeniško odelo, ki ga je dr. Korošec že zdavno odložil."

Njihov centralistični načrt je samo z jugoslovanskimi narodnimi barvami prevlečeni ustavni sistem bivših avstrijskih in ogrskih absolutističnih državnikov. ... **Pod krinko jugoslovanstva podpirajo velesrbsko državno misel, državni jezik in vero**, čisto tako kakor naši bivši nemškutarji idejo velenemštva. Njihovo najvažnejše politično orožje je tiste vrste 'patriotizem', ki nasprotnike denuncira, sumniči in se sam napihuje kakor nekdanji avstrijski 'hurra-patrioti'.

Slovenska stranka: v prvi vrsti zahteva dvig slovenščine, ki naj bo izključno šolski jezik; le kot nujno koncesijo Slovenci pojmujejo svojo privolitev, naj se v višjih šolah poučuje in uči tudi v nemščini; slovenščina mora biti uradni jezik, občevanje z Nemci v sosednjih deželah se pojmuje kot zlo, saj je v tem treba videti nevarnost germanizacije; dežela Kranjska naj se usmeri proti Zagrebu, nasploh proti južnim Slovanom; nemška kultura je Slovincem grozna, nemški jezik osovražen; nemštvo jim je mrzko tudi zato, ker v njem, kakor pravijo, tičita luteranstvo in reformatorski duh; nacionalec (= Slovenec) **pazi, vsaj domnevno, na svojo vero, ki jo ogrožajo Nemci**; sovraži tudi moderno zakonodajo, npr. civilni zakon, groza ga je verske svobode, boji se Judov in vseh tujcev razen Rusov, čeprav so ti prav tako drugoverci; nacionalec obožuje duhovščino in ji priznava politično poslanstvo, hoče, da kler obvladuje šolo; obžaluje padec konkordata, v veselju ob prenehanju le-tega vidi nekaj protiverskega in zavrnjenega; nacionalec je za svoje ideje zelo zagret in ne želi priznati upravičenosti nasprotnih pogledov - v nasprotnikih vidi izdajalce domovine in se ima tako za patriota posebne vrste; v državnopravnem pogledu želi nacionalec razširiti svojo deželo na tista območja, kjer žive njegovi rojaki; hoče deželo Slovencev, tako arondirano območje pa poimenovati Slovenija; Kranjske ne imenuje kronovina, temveč vojvodina, v državni zbor voli le z odporom in v to je privolil šele po razpustu Kranjskega deželnega zbora; v ustavi ne vidi jamstva za obstoj svojega naroda, temeljni državni zakoni, medverski zakoni ipd. pa so mu mrzki, čeprav se nanje občasno sklicuje.

V Bolgariji obstaja gibanje imenovano Rodoljubje, ki hoče Pomake prepričati, **da bi se odrekli islamu in prevzeli pravoslavno vero**. Največji pritisk je bilo čutiti med letoma med 1985 in 1989.

Slovenski evangeličanski priseljenci v Bethlehem v Pensilvaniji - Iz razpoložljivih virov nam ni mogoče ugotoviti, kdo so bili prvi prekmurski priseljenci v Bethlehem, **ki so izpovedovali evangeličansko vero**, pa tudi letnice ne moremo navesti. Vemo le, da je to bilo na prelomu stoletja.

Slovenski evangeličanski izseljenci iz Ogrske prvih dvajset let v Ameriki skoraj niso imeli nobene svoje narodnostno-verske organizacije, ozadja ali podpore. **Nasloniti so se morali samo na svoje vire in vero**. Organizirali so versko občino in zgradili cerkev v primerjavi s slovaško (in tudi drugimi luteranskimi cerkvami, npr. madžarsko, ki je bila zgrajena šele leta 1928) v sorazmerno kratkem času kot čisto slovensko, ne slovaško, madžarsko ali vendsko.

Nič več me ni moglo zмести ali ustaviti. **Dobil sem vero, ki premika gore**. Moj glas, ki se je v teh obeh dneh in noči spremenil v rezget ukazov, je sedaj znova čist in močan.

S tem ko je med prvimi oživil ta arhaični izraz, s katerim si sicer pomagamo pri opisu genocida nad judi, je želel poiskati smisel v nesmiselnem umiranju in trpljenju. Kot ateist si je skušal pomagati z originalnim grškim pojmovanjem rituala preporoda, **saj si je z vero Cerkve**, ki je »s svojo posebno socialno propagando, vedno podpirala 'reakcionarni blok'«, **lahko pomagal prav toliko kot z »nagravžno obliko primitivnega nacionalizma«**. Zanj je bila vojna preprosto grda stvar, ki se ne sme več nikoli ponoviti:

Tega leta je cesar primoral Jude in Montaniste, da so se dali krstiti.[823] Judje, ki so se dali krstiti proti svoji volji, so si otrli sveto vodo in, ne da bi se prej postili, prejeli sveto **obhajilo ter tako umazali vero**. Montanisti pa so se na izbrani dan, ki je bil določen v prerokbi, zbrali v hišah svoje zmotne vere in se zažgali.

Tudi v Zgodovini, ki je v glavnem namenjena posvetnim dogodkom, vedno znova naletimo na teme, povezane s cerkvijo, pa tudi na neuspešna prizadevanja Keltov, **da bi Anglosase spreobrili v krščansko vero**, na preganjanje kristjanov, ki ga ponazori s posamičnimi epizodami iz življenja mučencev.

Tako sem od obdobja, ko se začenja ta zvezek, do časa, **ko je angleški narod sprejel Kristusovo vero**, dobival gradivo od tod in tam, v glavnem iz del starejših piscev, [...] deloma pa sem se tudi potrudil, da sem skrbno dodal, kar sem lahko sam izvedel iz zaupanja vrednih pričevanj zanesljivih prič. Tako ponižno prosim bralca, naj me ne krivi, če bo v tem, kar sem zapisal, našel kaj drugega kot resnico.

Nasploh pri poučevanju v tem obdobju ni šlo za obrt, šlo je za posredovanje tega, kar so ljudje slišali, da je Zakonodajalec (Mohamed) dejal, za posredovanje ustnega izročila o verskih zadevah, ki (do takrat) niso bile poznane. Ljudje odličnega porekla in ljudje, ki so premogli čut za skupnost (vladajoče dinastije) **in so usmerjali vero**, so bili tisti, ki so poučevali Božjo Knjigo in Sunno preroka (Mohameda), bog ga blagoslovi in mu nakloni blagor! Šlo je za posredovanje izročila, ne pa za poučevanje kot obrt, (koran) je bil njihova (sveta) knjiga, razodeta Preroku, (izbranem) iz njihove sredine.

Šlo je za posredovanje izročila, ne pa za poučevanje kot obrt, (koran) je bil njihova (sveta) knjiga, razodeta Preroku, (izbranem) iz njihove sredine. **(Koran je) predstavljal pravilno vodstvo, in Islam njihovo vero in zanjo so se borili in umirali,** (islamska vera) jih je razločila (od drugih) in jih privzdignila nad vse narode. (Učenjaki) so želeli poučevati to vero in jo napraviti razumljivo muslimanom.

(Koran je) predstavljal pravilno vodstvo, in Islam njihovo vero in zanjo so se borili in umirali, (islamska vera) jih je razločila (od drugih) in jih privzdignila nad vse narode. **(Učenjaki) so želeli poučevati to vero in jo napraviti razumljivo muslimanom**. Od tega jih ni odvrčal ponos, niti jih pri tem ni ovirala ošabnost.

Otroka dobro govorita slovensko, tako kot tudi oče, izredno kultiviran in umirjen ter odprt človek, sicer doktor fizike. **Presenetilo me je, da se je 45-letna gospa pred kratkim sama od sebe odločila, da prestopi iz katoliške v muslimansko vero,** pa čeprav je še danes veliko stvari, ki jo v arabski oziroma egipčanski kulturi motijo, in čeprav komaj čaka, da bosta bodisi sama z možem bodisi skupaj s sinovoma spet odšla živeti v Slovenijo. Tudi mlajši sin Jaser bi rad šel v Slovenijo, če ne zaradi drugega zaradi študija.

Nimamo namena, da bi koga spreobrnili, konec koncev je to tu tudi prepovedano - če bi se musliman odločil za krščanstvo, bi s tem tvegala izobčenje iz svoje družbe, družine, to pa so hude stvari. **Tukajšnji ljudje vero že imajo,** kar potrebujejo, je vzgoja, znanje.

Nisem jedla njihove hrane, nisem pila njihovega mleka, nisem sprejela načina življenja, kulture. Zdaj sem se kar prilagodila, **pred kratkim sem celo prevzela muslimansko vero.**

Učila sem se kar z otroki, če sem jim hotela pomagati pri delu za šolo ... **Prestopila sem v muslimansko vero, ki pravzaprav uči prav tako vero v enega boga tako kot kristjani ali judje.** Muslimanska vera se mi zdi zelo enostavna, uporabna v vseh življenjskih okoliščinah.

Doma so se nekako sprijaznili. Mama mi je sicer očitala, **da zapuščam vero svojih dedov** - ampak povedala sem ji, da ne verujem v hudiča, ampak prav tako v boga. Pomembno je, kako živimo

Na drugi strani smo odkrili, da so osebe z višjo izobrazbeno ravnilo premogle splošnejša merila presoje, v katera so lahko položile svojo vero. Posledično so mnoge izmed njih "vedele", da je neverjetna hitrost, s katero so se premikali napovedovalci in vojaki, celo v sedanji dobi ni možna.

Grki in Rimljani so ta namen označili kot prepričevanje, le da so s tem imeli v mislih nekaj bolj splošnega, kakor razumejo prepričevanje sodobni družboslovci. Ti nameni obsegajo celo paleto, od tega, da govorec spreobrne mnenje poslušalcev, tako da je v nasprotju s prvotnim, **pa do tega, da jim vsadi prepričanje ali vero**, ki sta jim sicer tuja, da jih poučuje ali jim nekaj razlaga, da jih kratkočasi in razkazuje lastno bistroumnost. Prepričanje je mogoče doseči z neposrednimi sredstvi, kot so prisila, grožnja ali podkupnina, ali pa to opravimo simbolično z uporabo znakov.

Medtem ko poskuša misijonarska pridiga spreobrniti pogane v novo vero s ciljem, da bi bila dejanja poslušalcev v skladu s krščanskimi nauki, lahko krščansko homilijo razumemo kot slavnostno govorništvo. Ta je namreč naslovljena na vernike in **poskuša poglobiti njihovo razumevanje ter vero**, ne pa jih spodbujati h konkretnim dejanjem. Tudi pozdravni govor za dostojanstvenika na obisku, zahvalni govor, kakršnega je imel Cicero pred senatom ob vrnitvi iz izgnanstva, ali čestitke ob rojstnih dnevih ali porokah, ki so bile razširjene v poznejši antiki, sodijo pod Aristotelov pojem slavnostnega govorništva.

V drugem stoletju, ko se je krščanstvo širilo v mnogih delih cesarstva in so ga rimski uradniki spremljali s sovražnostjo, **so nekateri izobraženi kristjani poskušali braniti novo vero** v spisih, ki so jih naslavljali na vplivne in izobražene Grke in Rimljane. Pri tem so uporabljali ideje iz grške filozofije in tehnike klasične retorike ter skušali ovreči obtožbe in govorice, naperjene proti novi veroizpovedi.

O prvih treh bomo govorili zdaj, o četrti pa kasneje v tem poglavju. Misijonarska pridiga je poskušala **spreobrniti nekrstijane v novo vero**. Najboljše zgodnje primere zanjo najdemo v Apostolskih delih, o katerih smo že govorili.

Kot kristjan je v filozofiji videl številna praznoverja in zmote, ki bi jih bilo treba ovreči, a tudi odsev iste božanske resnice, ki je bila z večjo avtoriteto razkrita v Bibliji. Vznemirjalo ga je dejstvo, da izobraženi pogani krščanstvu niso namenjali resne pozornosti zaradi neukega

sloga, v katerem je bilo napisano Sveto pismo, in zaradi apologetov, **ki so zagovarjali svojo vero** s prerokbami in razodetji, ki so se mnogim intelektualcem zdela absurdna. Zato si je zadal nalogo, da bo predstavil krščanske nauke v slogu, ki si bo pridobil spoštovanje tudi najzahtevnejših bralcev, in sicer z argumenti, ki bodo osnovani na dokazih iz grških in latinskih piscev, ne le na tistih iz Biblije.

Čeprav je bil Laktancij učen in razumen mož ter spreten govornik, ni bil velik mislec. Njegovo delo je bilo verjetno najzanimivejše za bralce, **ki so bili vero**, ki jo je prav tedaj sprejemal dvor, **že pripravljeni vzeti za svojo**, ne pa se tudi odreči vsemu, za kar sta jih izobrazba in tradicija naučili, da je vredno občudovanja. Laktancijeva sinteza torej ni zadovoljila kristjana, kot je bil Hieronim, ki so ga še vedno mučile nasprotujoče si zahteve krščanske in klasične učenosti.

Obredni plesi imajo običajno stroga pravila in so značilni za posamezno ljudstvo. Eden izmed bantujskih pozdravov se celo glasi "Kaj plešeš?", **ker pri njih ples izraža človekove družabne navade, vero** in pripadnost ljudstvu. V nasprotju z navpičnimi linijami in pokončno držo zahodnjaškega baleta so za številne afriške plesne značilni ritmično topotanje z nogami, pokrčena drža kolen in valujoče gibanje hrbtenice.

Te teme odzvanjajo v Chestertonovem leposlovju in več zbirkah kratkih zgodb, izmed katerih so najbolj znane tiste, v katerih nastopa oče Brown, rimskokatoliški duhovnik, ki z intuitivnimi metodami razkriva zločine. **Chesterton je leta 1922 prestopil v rimskokatoliško vero**. Za precejšen del opusa je značilno živahno opevanje čudaštev angleškega življenja in pravi

Ustvaril je cenjene verzne *satire Absalom in Ahitofel (1681), Medalja (1682), zagovor anglikanizma, naslovljen Religio Laici (1682), in MacFlecknoe (1682). Ob nastopu Jakoba II. je Dryden prestopil v rimskokatoliško vero; v pesnitvi Košuta in panter (1687) **je zagovarjal svojo novo vero**. Kritična načela je razvijal v Eseju o dramski poeziji (1668) ter v številnih tekočih prologih, epilogih in pesmih, naslovljenih na avtorje sodobnike.

V Bitki pri Maldonu (ok. 1000), ki temelji na tedanjih dogodkih, konflikt med dolžnostjo in slavo pripelje Byrhtnotha do katastrofe, za katero je kriv njegov ofermot ('ponos'). Nabožne "Sanje križa" pripoveduje sam križ ter **pri tem uporablja izvirno mrežo podob, s katerimi**

izraža vero. Najobsežnejša obstoječa zbirka staroangleške poezije je zbrana v Exeterski knjigi (ok. 940) V njej je tudi Popotnik, religiozna *prisposoda s posvetno zgodbo, ki pripoveduje o človeku, ki po gospodarjevi smrti zapade v obup.

Shelley, Percy Bysshe (1792 - 1822), britanski pesnik ter socialni in politični mislec. **Zaradi širjenja pamfleta Nujnost ateizma** (1811; skupaj s T. J. Hoggom), **ki je napadal vero**, so ga izključili iz Oxforda. Njegova zgodnja filozofija o človekovi popolnosti se zrcali v obsežni vizionarski pesnitvi Vilinska kraljica, ki zagovarja uničenje različnih uveljavljenih institucij.

4 DELO

Z znanjem slovenščine je bilo pogojeno tudi poslanstvo Žige Višnjegorskega, Ivana Hobordanaca, Jožefa Lamberga, Benedikta Kuripečiča in Janža Galla na sultanov dvor v Carigradu med letoma 1528 in 1535. Kuripečič je po vrnitvi izdal popotniški dnevnik, ki je najstarejši potopis po Bosni in eden najstarejših po Balkanu. **V njem opisuje vero**, jezik in običaje prebivalstva ter sprejem na sultanovem dvoru, kjer je prvič videl leve, leoparda, slona in žirafa. Pravi, da pogovori na sultanovem dvoru niso potekali v latinščini, temveč srbsčini.

Španci so si resda podredili Inke in druga indijanska plemena, ampak ta se še vedno oklepajo tradicije in ohranjajo svoje vrednote. **Čeprav so prevzeli katoliško vero**, prihaja indijanski panteizem do izraza na mnogih področjih. Pri zidavi hiše je na primer običaj, da jo bodoči stanovalci posvetijo bogu zaščitniku, sicer bi jih v novem bivališču spremljala nesreča.

Med drugim volilnim krogom je **Joaquin Lavin za napad na Lagosa uporabil vero**. Obtožil ga je, da se zavzema za legalizacijo splava in ločitev, kar je zdaj v Čilu prepovedano.

Tukaj imamo dva kriterija. **Eden je povezan s krščansko vero**, drugi je sekularen. Etično razmišljanje mora biti predvsem tako, da je dostopno čim širšemu krogu ljudi.

Številni med njimi so samo ljudje, ki so se znašli v hudi stiski in niso krivi, da je izbruhnila vojna. Živel so na Kosovu, **kjer so Srbi pred stoletji sprejeli krščansko vero** in kjer je središče njihove duhovnosti,« piše pravoslavni škof Miron in poudarja, da je zato Srbom danes težko oditi s Kosova. S tem bi namreč izgubili del duha srbske cerkve, podobno kot bi bil poljski narod okrnjen, če bi tujci ponovno zasedli njihovo duhovno prestolnico Gdansk

Če jim gre vse skupaj tako zelo na živce - **zakaj se ne preselijo nekam v Pakistan in od tam razširjajo svojo vero**? Denarja imajo za kaj takega gotovo dovolj.

Tisk naj širi vero in moralo

Prvi blaženi, objavljeni v jubilejnem katoliškem letu 2000, so iz vrst mučencev, umrlih za katoliško vero na različnih koncih sveta, povečini pa kot misijonarji v Latinski Ameriki in v Aziji. Papež Wojtyła je ob tej priložnosti pozval mlade na Petrovem trgu, naj se ne pomišljajo, **če je treba za cerkev in vero tudi trpeti in se žrtvovati**. Med blaženimi tokrat ni bilo nobenega Italijana. T. H

K odpuščanju in spravi je papež pozval tudi druge krščanske cerkve, katolike pa spomnil, da velja odpustiti tudi tistim, ki so ničkolikokrat dvignili roko na kristjane in pripomogli, da je zgodovina cerkve **zgodovina mučencev, ki so umirali za vero**.

Njena ekselenca me je sprva nekoliko začudeno pogledala, potem pa mirno povedala, da to pač ne, ker so pri njih verske skupnosti že ves čas strogo ločene od države, imajo pa seveda vso svobodo verskega pouka znotraj svojih zasebnih ustanov. **V ZDA so se ljudje priseljevali z vseh koncev sveta in s seboj prinašali vsak svojo vero**, pripadajoči številnim in zelo različnim cerkvam. Zato bi bilo tudi praktično nemogoče, da bi v javnih šolah vsak od njih poučeval vsak svoj katekizem; naj ga uči vsak zase, kakor najboljše ve in zna, v javnih šolah pa se uči tisto, kar je vsem skupno in v skupnem interesu.

Ko imamo vsi dovolj hrane in vode, ko imamo dobre odnose med seboj, se Bogu zahvalimo za njegovo darežljivost. **V Indiji nam očitajo, da ljudi posiljujemo s krščansko vero**. Zase lahko povem, da sem tu zaradi Kristusa.

V tem tiči problem: vse te »umetnine« za mnoge predstavljajo podobo rešenika. **Prežete so z vero**, upanjem in obupom stoletij. Polne so usedlin in naplavin osnovnega človečanstva - rojstva in smrti, ljubezni, dobrote, krutosti in poraza.

Njegova duhovna prenova pa pomeni, **da bi pri kristjanih oživili vero**, da bi jo živeli bolj dosledno, z večjo notranjo svobodo in radostjo in da bi vera prinašala tudi več življenjskega optimizma in radosti. S tem bi se lahko popravila tudi naša demografija, manj bi bilo

negativnih pojavov, kot so samomori, pa zaskrbljujoče število prometnih nesreč, pri katerih gre menda tudi za precej samomorov.

Čas, ki sta ga zaznamovali dve svetovni vojni, dve totalitarni ideologiji in vrsta bratomornih vojn na vseh celinah tega sveta, je dal po najbolj grobih in še ne dokončnih podatkih več kot 12 tisoč mučencev, **ljudi, ki so umrli za vero** in Kristusa. V Auschwitzu in Dachauu, v sovjetskih Gulagih, pod streli ameriških rasistov v nemirnih šestdesetih ali srednjeameriških skrajnih desničarjev pred komaj dvema desetletjema.

Komisija je nove mučence razporedila v več skupin. **V prvi so tisti, ki so izpričali svojo vero pod sovjetskim totalitarnim režimom** (posebej omenjajo patriarha Tihona), v drugi žrtve komunizma v drugih evropskih deželah (posebej omenjajo romunskega grškokatoliškega škofa Joana Sucia in albanskega jezuita Antona Lulija). V tretji skupini so žrtve nacizma in fašizma (posebej omenjajo nemškega protestantskega pastora Paula Schneiderja in poljskega škofa Ignacija Ježa); papež je med versko slovesnostjo omenil, da je samo iz njegove domovine končalo v nacističnih koncentracijskih taboriščih več kot 3000 duhovnikov.

Henrik Navarski pa se je boril dalje, premagal ligo in izgnal njene španske zaveznike iz države. **Leta 1593 je sprejel katoliško vero** (»Pariz je vreden ene maše!«) in kot Hnerik IV. uspel z nantskim ediktom (podpisanim v Nantesu, pristanišču ob ustju Loire v zahodni Franciji 13. maja 1598) vzpostaviti v Franciji versko strpnost. Edikt je določil verske in državljanske pravice hugenotov, jim zagotovil svobodo veroizpovedi in državno podporo za vzdrževanje njihovih enot in pastorjev

Upoštevajoč dejstvo, da so bili nastopi predlaganih kandidatov zelo strokovni in argumentirani, kot tudi dejstvo, da imajo vsi ministrski kandidati podporo strank Koalicije Slovenija, je Bajuk prepričan v njihovo izvolitev,« je zapisal njegov tiskovni predstavnik Valentin Hajdinjak. Bajuk je v bran vzel tudi kandidata za ministra za delo dr. Miho Brejca, češ da je predstavil svoje poglede v zvezi z vodenjem ministrstva »v celoti in v podrobnostih na visoki strokovni ravni ter popolnoma ustrezno«. V zvezi z očitki kandidatu za ministra za šolstvo dr. Lovru Šturmu, ki je kot vitez Malteškega reda ob včlanitvi prisegel, **da bo branil krščansko vero**, pa meni, da članstvo v malteškem viteškem redu predstavlja osebno odločitev vsakega posameznika ter ne vpliva na položaj in izvrševanje nalog tistih, ki so zaposleni v državni upravi, izpovedovanje vere pa je po ustavi svobodno. Vsakršno

namigovanje o nezdržljivosti je zato neutemeljeno, je zapisal Bajukov tiskovni predstavnik Valentin Hajdinjak.

Po pravici povedano me je sram, da sem po tem Slovenec in da imam tak parlament, v katerem poslanci, ki dobivajo bajno visoke plače, porabijo cele ure samo za vzajemno blatenje in hkrati niso sposobni v redu izvesti nezahtevnih demokratičnih volitev. To, kar so si dovolili govoriti poslanci sedanje večine, katerih moč izhaja še od premaganega komunizma, je nezaslišano, saj so uporabljali izraze, kot da bo po Bajukovi vladi zavladala inkvizicija, **da bo šel boj za vero** z ognjem in mečem, da bo Janša izvedel vojaško diktaturo, da so kandidati za ministre, katerih sestava je bila boljša kot pri vseh dosedanjih vladah, kljub akademskim naslovom nesposobni, da so bili nekateri podpisniki majske deklaracije, da je eden član mednarodnega malteškega viteškega reda ipd.

Vendar je izobraženi Avguštin kmalu ugotovil, da je bil veliki duhovnik predvsem blebetač, ki o naravoslovju ni imel najmanjšega pojma. Razočarani Avguštin je torej zapustil sekto **in se kmalu zatem spreobrnil v krščansko vero**. Njegova naravoslovno-raziskovalna strast pa ga je tudi v okviru krščanstva vodila k temu, da pojavov božjega ni konstruiral kot metafizične spekulacije, pač pa je predvsem raziskoval odzive človeške duše in psihe na posamezna dejstva verskega življenja.

Nadškof Rode, ki je vodil jutranjo mašo na prostem, je med drugim spomnil, da je drugi vatikanski koncil določil laikom njihov lastni in nujni delež pri poslanstvu Cerkve. Po Rodetovih besedah je vloga in **naloga krščanskega laika, da z vero, upanjem in ljubeznijo razodeva vse bogastvo evangelija**. Čakanje na drugi prihod odrešenika ob koncu zgodovine po Rodetu ni čas nemočnega pričakovanja ali jalovega vzdihovanja spričo nereda in krivic, temveč čas naporov za preoblikovanje sveta z evangelijskimi vrednotami.

Po njegovem mnenju osvobodilni boj ni bil nikakršna prevara, saj so bili njegovi pripadniki oziroma partizani v pretežni meri verni in so se po Grmičevem prepričanju bojevali proti sovražnikom slovenskega naroda, proti sovražnikom vere, »čeprav niso bili čisto enotni, kar zadeva novi družbeni red, ki naj bi nastal po zmagi nad nacifašizmom«. Še več, škof Grmič označuje domobranstvo za prevaro, **saj naj bi se bili domobranci bojevali za Boga, vero in Cerkev**, hkrati pa so se: »povezali z najhujšim sovražnikom Boga, vere in Cerkve in mu

prisegli zvestobo v boju za novi red v Evropi, ki bi bil gotovo najbolj zločinski. In to je bil tudi najhujši sovražnik slovenskega naroda,« meni naslovni škof dr. Vekoslav Grmič.

Sv. Avguštin s svojem delu Božansko mesto poudarja, da je bistvo čarovništva v tem, da čarovnica brez kakršnegakoli fizičnega sredstva (strupa, prisile...) vpliva na delovanje moškega razuma tako, da moški postane nepozoren in nezaupljiv do Boga, **da izgubi svojo vero** in s tem motivacijo za življenje v skladu z božjo voljo. Kako pa naj ženska brez strupa in prisile tako hudo prizadene moškega?

1789 Rodil se je nemški slikar Johann Friedrich Overbeck (umrl leta 1869), ki spada med ustanovitelje skupine **nazarencov, ki so sprejeli vero kot osnovo za svoje delo.**

Čečenski tovarnjakarji, ki so zavestno šli v smrt in postali šahidi (**junaki, ki umirajo za vero**), so udarili petkrat: trikrat v Gudermesu, kjer je zdaj administrativna uprava »osvobojene« Čečenije, po enkrat pa v Urus-Martanu in v Argunu. Napad v Argunu je bil najhujši, tudi zato, ker je bila stavba, kjer so spali čeljabinski policisti (omonovci), nezavarovana, brez ustreznih betonskih ovir.

Veliki inkvizitor je pri Dostojevskem sinonim za zlorabo svobode, je nekdo, ki zavestno prestopa meje dobrega in zla, saj poskuša biti nekakšen »nadčlovek« ali človek bog v Nietzschejevem smislu. Veliki **inkvizitor je sinonim za človeka, ki je izgubil vero v Boga** in ki skuša idejo zla, prisile in nesvobode udejanjiti nad drugim, da bi dobil oblast in moč nad drugim. In čeprav krivoverce zažiga na grmadi, Kristusa izpusti, saj ga Kristus s svojo ljubeznijo in usmiljenjem spominja na svobodo, na človeško dostojanstvo.

Še zlasti za obstoj in vrnitev Srbov. **Oblast poskuša zlorabiti tako cerkev kot vero**, če se mi od tega odmaknemo, pa nas razglašajo za izdajalce ... Naš edini cilj je ohraniti duhovno celovitost in predstaviti pravoslavno vero vsem ljudem tega sveta.

Oblast poskuša zlorabiti tako cerkev kot vero, če se mi od tega odmaknemo, pa nas razglašajo za izdajalce ... **Naš edini cilj je** ohraniti duhovno celovitost **in predstaviti pravoslavno vero** vsem ljudem tega sveta. Podpiramo stališče, da je demokratizacija (predvsem Srbije) nujen pogoj za razrešitev vseh problemov.

Zelo pomembno je, da je igranje prostor v katerega vstopaš in iz katerega lahko tudi izstopiš: ohraniš distanco, ki ti omogoči samorefleksijo. Poudarjam, da je bistveno živeti normalno, vsakdanje življenje, **ker pomaga ohranjati zaupanje in vero**. Nenehno igranje te lahko naredi tako ciničnega in depresivnega, specialistično izpraznjenega.

Morda je Bach napisal »preveč« in je kot celota še vedno skrivnosten, a vprašanje je, ali ni vse tisto, kar največkrat doživljamo na koncertnih odrih, danes najžlahtnejši dialog s preteklimi epohami, z luteransko in baročno kulturno Evropo; sinonim za orgelsko in cerkveno glasbo, za komorno in solistično, za klavirsko oziroma za čembalo, za violino in violončelo solo, za flavto in čembalo, za posvetne priložnosti ... Bach je bil pravzaprav v nenehnem sporu s posvetnimi in cerkvenimi oblastmi, od katerih je bil nenehno odvisen. Vendar je znal ohraniti avtonomijo, kot bi danes rekli **in celo v svetovnonazorskem oziru si je ustvaril lastno vero, ki je povezovala luteranstvo in pietizem**, v bistvu pa izražala osebni, neposredni odnos do Boga.

Rodila se je leta 1925 v Salamanki kastiljanskemu očetu in galicijski materi. **Od nje je podedovala močno vero v nadnaravno** in zaradi te galicijske lastnosti je imela pogosto težave pri ločevanju sanj od resničnosti, a njena dela so kljub temu polna realizma in vsebujejo veliko družbene satire. Pisati je začela pri osmih letih, da bi zbežala v fantazijski avanturistični svet.

A turizem je bil nekaj sodobnega in je prodril v vsak kotiček. Ta ni prinesel le pretiravanja s športom in zabavo, temveč so z njim izginile tudi nekdanje **navade, ki so ohranjale družinske vrednote in vero**. Ljudem očitno to ni več potrebno.

Zakaj? **Pri nas se je identiteta ustvarjala skozi vero** in ne skozi državo kot v Evropi. Na žalost nismo imeli države, ki bi funkcionirala, in državnega političnega programa.

Imela sta sina Mathewa, ki je prav tako igralec. **Zaradi hude bolezni se je sir Alec leta 1956 spreobrnil v katoliško vero**. Enkrat na mesec je razgalil dušo anonimnemu duhovniku, a nikomur drugemu.

Kaj si misliš o mudžahedinih in kaj te sploh zanima? **Če želijo živeti v skladu z islamsko vero in je nikomur ne vsiljujejo**, so njihovi običaji povsem sprejemljivi. Mogoče je razumeti

tudi terorizem kot obliko političnega boja, ni pa ga mogoče odobravati in podpirati, ker so njegove žrtve praviloma nedolžni ljudje.

Korte, slovenska vas na nasprotnem bregu, je s svojo lego, raztresena po pobočjih visoko nad dolino, prava prisposoba usode staroselcev: ne samo po Koroški, po vseh Alpah, ne samo po Alpah, po Kavkazu, Himalaji, povsod je šlo ali gre po enakem kopitu. Stari so ostajali po robih in višinah, prišleki so se preganjali po ravninah, vsakokratna oblast, vojaška in trgovska, je pljuskala v doline in jih počasi zalila, in **tisti zgoraj so morali umreti ali pa se počasi prilagoditi dolincem, se navaditi jezika, prevzeti vero, navade**. Ti prebivalci hribov so morali predvsem skrbeti vsak sam zase; z rastjo civilizacije, predvsem materialne, so postajale vezi z dolino močnejše kot pa med njimi samimi.

Na tabernakelj so letos namestili 180-centimetrsko skulpturo v lesu, kip Antona Martina Slomška, ki se lepo ujema s stilno notranjostjo cerkve, predvsem z lesenimi struženimi stebri. Skulpturo je izdelala kiparka in redna profesorica za kiparstvo na ljubljanski Pedagoški fakulteti Dragica Čadež, ki je pojasnila: »Oltarna kompozicija predstavlja Slomška v stoječi pozi, **ko hodi med ljudmi in širi vero**, znanje ter ljubezen. Ob vznožju stojita otroka iz njegove literarne pripovedi in z dvignjenima ročicama ponujata grozd, simbol krščanstva in kot dar narave pokrajine, v kateri je Slomšek živel in delal.«

Princeso je prosil, naj mu s pasom zaveže zanko okoli vratu, nato pa je ranjenega zmaja odvedel do mesta. Jurij je meščanom pojasnil, da je dobil moč od samega boga, **in potem je prebivalstvo prevzelo krščansko vero**. Sv. Jurij je bil tudi na bankovcu za tisoč dinarjev Kraljevine Jugoslavije in Jurijevo ime je prišlo med drugim v sleng slovenskega jezika (»jur« za tisočaka).

Rim - Janez Pavel II. je v nedeljo, na praznik svete Terezije Deteta Jezusa, zavetnice misijonov, razglasil 123 novih svetnikov. Trem so ploskali na Petrovem trgu, v Afriki, Ameriki in v deželi Baskov, **zaradi 120 mučencev, ki so za katoliško vero in njeno širjenje umrli** na Kitajskem, pa so protestirali v Pekingu. Italijani se niso kaj prida razburjali ne zaradi Kitajcev ne zaradi vatikanske razglasitve kitajskih mučencev, kajti tukajšnjo javnost so še enkrat razburile izjave bolonjskega nadškofa kardinala Giacoma Biffija, ki svari pred muslimani in nasprotuje njihovim verskim svoboščinam, takoj potem tudi papeževe besede v bran kardinala Josepha Ratzingerja, ki je katoliško vero po mnenju mnogih kritikov postavil

nad vse druge religije in spodbudil Biffijeve teorije. Oglasil se je tudi evropski premier Romano Prodi, Biffijev župljan in zavzet katolik, ki pa odločno opozarja, da italijanska ustava zagotavlja versko svobodo vsem, ne samo enim.

Vatikan se za njihova dejanja ni nikdar pokesal, ampak jih je raje razglasil za svetnike,« piše v uradnem sporočilu kitajskega ministrstva za zunanje zadeve. Večina katolikov, ki jih je papež razglasil za svete, je umrla v t.i. boksarski vstaji (1898-1900), ko je ksenofobno sovraštvo kitajskih kmetov do tujcev, pomešano s šamanskim mysticizmom, sprožilo množično gibanje, ki ni napadalo le tujih misijonarjev, ampak tudi **Kitajce, ki so se spreobrnil v tujo vero**. Med vstajo je bilo pobitih približno 250 tujcev, največ misijonarjev, in več kakor 30.000 kitajskih katoličanov.

V zadnjih desetletjih oziroma po 2. vatikanskem koncilu se je po besedah Helene Reberc, odgovorne za skupnost Emanuel v Sloveniji, pod okriljem Cerkve razmahnilo nemalo skupnosti, v katerih so besedo prevzeli laiki. **S svojo identiteto kristjana naj bi poglobili vero v Boga**, s kontemplativnim in apostolskim načinom življenja služili Cerkvi, oznanjevali evangelij in se povezovali z duhovniki, ki naj bi se, podobno kot posvečene sestre in bratje, rojevali tudi v njihovih vrstah

Spoznali naj bi bili, da potrebujejo nove binke, novo izlitje Svetega duha. **Potem ko so skupaj prosili za izkušnjo, so mnogi izmed njih menda res zelo osebno doživeli vero** - srečali naj bi se bili z živim in vstalim Kristusom.

Kot prvi zasebni vrtec pri nas (do pred nedavnim torej še brez koncesije oziroma s koncesijo po stari zakonodaji, saj je bil ustanovljen že 1991) ga je iz potrebe ustanovila cerkev (oziroma tamkajšnji tedanji župnik Tone Kompare). **Po besedah sedanje voditeljice vrtca Mirjam Šprohar ne zato, da bi v njem širil krščansko vero**, pač pa da bi iz stiske pomagal mladim družinam. Med vrtce brez koncesije - katerih program z versko vsebino ali po posebnih pedagoških načelih, kakor v waldorfskih vrtcih, je sprejel ustanovitelj, strokovni svet pa je (po ugotovitvi, da ga je priznalo že ustrezno mednarodno združenje) dal le pozitivno mnenje - se med drugim uvršča tudi ljubljanski Vrtec Pingvin; s poudarkom na angleškem jeziku.

V tem smislu ne gre razumeti nove evangelizacije kot osvajanje teritorijev, institucij ali ne vem česa. **Gre za to, da je vsak kristjan poklican, da svojo vero tudi posreduje drugim**

ljudem, se pravi za misijonsko razsežnost evangelija. Pojdite in oznanite evangelij po vsem svetu, je naročil Jezus.

To je njegov najstarejši vnuk Iachi Elkan, sin Edoardove sestre Margherite, golobradi mladenič, ki ga zdaj ob menda izjemno strogi vzgoji uvajajo v skrivnosti vodenja velikih poslov. Mati Margherita, **ki ima pri petinštiridesetih osem otrok, se je umaknila na tuje, v Francijo in Rusijo, prestopila v pravoslavno vero** in živi daleč od hlepenja po dobičku in odgovornosti za druge, tudi za sto tisoče delavcev, ki so odvisni od uspeha ali neuspeha Agnellijevih.

V Novoletni poslanici katoličanov v OF, 1942, torej v času, ko se je bratomorni spopad razraščal in je propagandni stroj klerikalne politike že zakoličil ideologijo domobranstva, je Edvard Kocbek utemeljeval drugačno vizijo verskega in narodnega vprašanja: »Narod in vera sta sicer različna po svoji naravi, vendar med njima ne more priti do načelnega nasprotja. Nasprotja med njima ustvarjajo le tisti, ki bi radi iz veri in narodu tujih razlogov spregledali njuno naravo ter narod usužnjili veri in nasprotno **vero usužnjili narodu**. Prvo delajo na eni strani doma taki imenovani klerikalni kristjani, ki bi se po tej vojni radi rešili v kakršnem koli imperiju, ki bi nosil katoliško ime ali po prebivalstvu predstavljal katoliško večino, čeprav na škodo narodnemu življenju.

Torej so proti nam začeli biti džihad - sveto vojno. **Ubijali so tudi Nube, ki so sprejeli muslimansko vero**, zato ne gre za vojno proti nevernikom, ampak prav proti Nubam. Na vsak način nas hočejo zbrisati s površja zemlje, našo zemljo pa naseliti z Arabci, ki so zvesti vladi.

Za političnim bojem, ki je leta 1999 pripeljal do de facto osamosvojitve dežele, se je na otoku v poznih sedemdesetih letih dogajalo nekaj komaj verjetnega in vse do danes v tujini slabo poznanega. **Prebivalstvo bivše portugalske kolonije je množično zapuščalo svoja tradicionalna prepričanja in prevzemalo katoliško vero**. Ta proces je s seboj nosil fundamentalne družbene in kulturne spremembe, ki so se odvijale v neverjetni naglici.

V posebni izjavi za javnost na koncu svetega leta 2000 je nadškof in metropolit Franc Rode zapisal, da je bilo to leto tudi za Cerkev v Sloveniji leto velikih milosti. Svetoletni shodi in romanja, prejetanja zakramenta sprave in evharistije, sinoda, zlasti pa vseslovenska romanja na Chiemsko jezero, v Oglej in Rim, **so po nadškofovem mnenju imeli namen poglobiti**

vero v našem narodu in prebuditi zavest naše temeljne zaznamovanosti s krščanstvom. Nadškof je prepričan, da je svetoletno prizadevanje obrodilo bogate sadove, ki bodo polagoma pomladili obraz Cerkve na Slovenskem.

Med sobotno popoldansko mašo v ljubljanski stolnici pa je nadškof Rode še dejal, **da čuvajmo vero in jo podarjajmo rodovom** kot svojo najbolj dragoceno dediščino, kar lahko delamo le v zvestobi evangeliju. Priporočil je, da »ne bodimo kratkovidni in ne delajmo napačnih računov«, saj nam je prihodnost zagotovljena le v zvestobi Kristusu, ki po njegovem odpira neskončna obzorja in daje smisel našim zemeljskim prizadevanjem.

Ahmad Kadirov, ki bo letos dopolnil petdeset let, pravi, da noben član njihove družine nikoli ni bil član sovjetske ali kakšne druge partije. **Kadirovi so se vselej ukvarjali zgolj z vero.** Ded je bil denimo znan čečenski alim (verski učenjak).

Moja osebna izbira je, da računalnikov ne umeščam znotraj kroga. V tem članku navajam nekaj pragmatičnih, estetskih in političnih razlogov za to, **čeprav se moja odločitev končno opira na vero**. Moje stališče ni priljubljeno in ga v mojem poklicnem in družbenem okolju celo zavračajo.

Na poraze se bo odzval v naglici, skoraj hlastno bo začel reševati položaj. Če se mu je ponesrečil trening, bo podvojil, potrojil dnevno dozo, če je kriv trener, bo zahteval zamenjavo, če njegov življenjski slog ne ustreza več, **bo zamenjal vse, po potrebi tudi vero**, če mu klub ali nacionalna športna zveza ne zagotavlja razmer za delo, bo zamenjal še zastavo. Nič ni tako svetega, da bi lahko stalo kot ovira na poti k novim zmagam.

Verniki, ki so prispeli z vseh koncev sveta, so se zbrali pod veliko risbo svojega v ZDA živečega guruja Li Hongzhija, sedečega v lotosovem položaju. Nekaj jih je govorilo o lastnih izkušnjah z budistično-**taoistično vero, ki narekuje dosledno spoštovanje moralnih vrednot** ter dihalne vaje in meditacije, ki pripomorejo k mentalnemu in telesnemu zdravju. Sodelujoči so prebrali tudi pismo enega od pripadnikov sekte iz Pekinga, ki so ga bili decembra prijeli, ga v priporu pretepli in zatem izpustili.

Kdor se ukvarja s takim pisanjem ali urednikovanjem tako občutljivih pisanj, vendar mora spoznavati tudi nasprotno stran. Poleg tega so moje knjige dokumentirane z navajanjem virov

in v nobeni ne bo našel ene same **besede, ki bi napadala vero in vernike**, temveč **razgaljam le tisto in tiste, ki vero in vernike zlorablajo in izkrivljajo resnico**. Pri tem navajam številne poštenjake, ki so enakega mišljenja.

Da bi se ob koncu življenja spravi z bogom? Morda zaradi vpliva znamenitega pisatelja G. Manzoni - delo je posvetil njemu - in njegove vzvišene, **z vero podprte duhovno-izrazne sinteze**, ki mu je odprla možnost za uravnoteženo filozofsko sprejemanje usode človeka in sveta? Ali pa mogoče zato, da bi, spodbujen s tem vplivom, zaradi bivanjske stiske mnogih ljudi, ki jo je dobro poznal, vsaj dokumentiral njihovo rotnje neba za usmiljenje, če se je že moral rotnju v takšni obliki sam, kot brezverec, odpovedati?

Čemu je razumevanje in distinkcija te biblijske doktrine tako pomembna, seveda ne samo iz prevajalskih razlogov? **Če poklonimo vero biblijski doktrini**, tedaj je: »...človek postal živa duša«. V drugem primeru poklanjamo vero platonizmu in poganski doktrini o deljenosti na telo in dušo.

Na koncu je proces, ki ločuje, subjektivno rečeno (in kako drugače bi se tega lotili?), veliko umetnost od dobre umetnosti, isti kot tisti, ki deli med religiozno vero in nevero. **Delo, ki zbudi vero**, je točno tisto, ki premaga dvom. Ko sem gledal Alphaville (Godard) z Melito, Foxom in Barbaro, sem ponovno občutil vero; kasneje sem ugotovil, da ne pripadajo zares isti cerkvi.

Delo, ki zbudi vero, je točno tisto, ki premaga dvom. Ko sem gledal Alphaville (Godard) z Melito, Foxom in Barbaro, **sem ponovno občutil vero**; kasneje sem ugotovil, da ne pripadajo zares isti cerkvi. Ne gre za to, da ga niso marali - četudi mislim, da ga niso preveč marali - gre za to, da niso doživeli vere, prepoznanja.

In ob tem dodal: Ti še tega ne zastopiš, ko boš pa enkrat velika, boš že razumela. Vprašanje je, ali je res kdajkoli razumela, hotel pa je očitno povedati, da ne mara konfesionalne obrednosti, da pa je globoko v sebi verujoč; **vendar si je vero umerjal sam**. Te vere ni mogoče poenostavljati, da je bila preprosto panteistična, kot se rado dela in se sklicuje na elegijo za Čopom; bila je Prešernova, osebna, vera.

Prelomno je leto 1054. To je bilo leto, ko je Cerkev prvič izmed svojih predstavnikov sama izbrala in postavila za papeža, Nikolaja II., in se s tem dejanjem ne samo odcepila od države - **dvignila se je nad države, nad ljudi, nad vero**, nad Boga. Njeno geslo je: »Peter, ti si skala, na tebi vesolna cerkev bode stala!« ali Cerkev (ne vera) sveta...

Pisatelj si izobčenja še zdaleč ni gnal k srcu. Cerkveno glasilo Cerkovnije vedomosti je anatemo izpred stotih let pojasnjevalo z besedami, češ da »grof Lev Nikolajevič **z oholostjo žali cerkev in krščansko vero**, za edino pravilno pa da razglaša svoje učenje, zaradi česar ga cerkev seveda ne more več šteti za svojega člana«. Tolstoj je na to pisanje mirno odgovoril, da se je odpovedal cerkvi, ki se razglaša za pravoslavno, in da v resnici ni več njen vernik.

K temu je dosti pripomogel krst frankovskega kralja Klodvika leta 496, čeprav je frankovska cerkev še dve stoletji ubirala precej samosvoja pota. **Leta 589 je prestopil v krščansko vero** Rekared, kralj Zahodnih Gotov, ki so imeli kraljestvo v Španiji. Sledili so germanski Svebi in nazadnje Langobardi. Gregor I.

Verjeli smo, da socializma ne bo brez boja za pravice tako imenovanega malega človeka. **S to vero so nas vzgajali in to vero smo izpovedovali**. Kljub temu smo večkrat imeli probleme z oblastjo, predvsem uredniki.

Nekaj mesecev pozneje so k njegovim duševnim problemom dodali še dejstvo, da je bil tudi privrženec sekte Falun gong. Na centralni trg je prišel zato, da bi oblastem sporočil, da je postalo nasilje nad **vero, ki si jo je izbral**, nevzdržno. Ko se je konec januarja letos na istem trgu zažgalo pet drugih vernikov Falun gonga, je začela državna propaganda zanje nemudoma uporabljati besedo »chimi« (obsedeni), s čimer so očitno hoteli prikazati vsak poskus protesta zoper državno ateistično nasilje kot duševno motenos

Tisoč let se katoliška cerkev - Regimini militantis ecclesiae ali za oblast vojskujoča se cerkev - bori, da bi dobila oblast nad vsem svetom. **Da bi ta cilj dosegla, zlorablja vero**, zlorablja vernike in zlorablja znanje, v čemer prednjačijo jezuiti, ki so raztreseni po vsem svetu in zaradi svojega znanja povsod zasedajo visoke položaje, med narodi pa netijo nemire. Zato lahko brez slabe vesti zatrdimo:

To zdaj ne velja več, ljudje pa kljub temu iščejo varnost, zakone, po katerih bi lahko spremenili svet. **Če se ne moremo več zanesti na vero** ali socializem, moramo pač pogledati v svojo notranjost. Ta nova ideologija, združena z zasvojenostjo s posli biotehničnih podjetij, je pripeljala do zdajšnje genetske histerije.

»Zavedam se, da je kabulska univerza v slabem stanju, vendar samo sledimo temu, kar je nujno za našo družbo. **Ohraniti hočemo našo vero**, tradicijo in kulturo - to je naša glavna naloga,« trdi rektor univerze

Med Nazarečani je bilo celo nekaj otrok, ki so se potili in sopihali pod sicer malo manjšimi, a vendarle težkimi križi. Neki oče mi je razložil, da je to dobro za razvoj otroka: zave se pripadnosti tradiciji in **družini in poglobi svojo vero**.

V razumevanju lastništva nad življenjem državljanov in vernikov sta država in Cerkev znali odlično sodelovati. Poglejmo samo, kako lepo so na fronto pospremili vojake v prvi svetovni vojni (v drugi je šlo že vse nekoliko prehitro in tako živopisnih ceremonialov ni bilo), berimo odlične zapise Jaroslava Haška, kako so vojni kurati tekmovali, kdo bo znal bolj rožnato opisati vse lepote, **ki doletijo človeka, ki se pusti ubiti za dom, vero in cesarja!**, In spet - do pike enaki so opisi, ko gre za spodbujanje heroičnih dejanj v vsakokratnih dežurnih partijah na oblasti.

Mešan zakon zmeša vero (tuje seme pa še bolj)

Drugi je »pav«, lepi oficir, ki ga Katarina na skrivaj pogleduje z domačega okna, on pa gleda skoznjo, saj je predvsem poln sebe, pač pav, kot se reče, ovešen s pisanimi rutkami, v bleščeči uniformi in z visokoletečimi vojaškimi ambicijami. Tretji pa je jezuit, vojščak »Jezusove vojske«, ki po temeljitem šolanju **doma odide v Paragvaj razširjat krščansko vero** med Indijance; zaradi portugalskega terorja pa se vrne domov in na istem romanju, na katerem sam išče izgubljeno spanje, po strašni ujmi, sreča Katarino. Med tremi naslovnimi junaki se nato na romarski poti, ki poteka skozi blato in znoj, skozi molitev in kletev in spominja na Mojzesovo biblično pot, zaplete in izvirno razplete usodna ljubezenska zgodba, ki odpira vprašanja vere na eni in ljubezni kot »najbolj preprostega stanja dveh stvari« na drugi strani.

Nekateri ljudje prisegajo, da jih je pozdravila ali jim dala božanski nasvet, sama pa ne trdi, da bi bila odrešenica, **ne spreobrača ljudi v hindujsko vero**, ampak širi čisto, iskreno, od boga navdihnjeno ljubezen do vseh ljudi na svetu, ki prosijo zanjo. Domnevajo, da se je dotaknila več kakor 20 milijonov ljudi in molila zanje.

Ta je na eni strani vse bolj mohamedanska, na drugi pa njene vodilne in po številu največje nacije ostajajo zveste svojim starim verskim izročilom. Na indijski podcelini, na Kitajskem, Japonskem in v indokitajskih deželah se krščanski misijonarji že **od svetniškega jezuita Frančiška Ksaverja (1506-62) naprej trudijo razširiti Jezusovo vero**, vendar brez pravega uspeha.

Kako razložiti ta fenomen? kaj je »narobe« s Kitajci, Indijci, Japonci in drugimi nacijami Daljnega vzhoda in azijskega juga, **da zavračajo križ, vero v Jezusovo vstajenje** in s tem hkrati možnost v lastno posmrtno življenje? Po mojem je odgovor čisto preprost.

Staro vero je že itak težko opustiti in nadomestiti z novo. Če nova staro prekaša po svoji verski moči, se to slej ko prej primeri, če sta konkurenčni veri približno enakih moči, se to zlepa ne zgodi.

Gospod Urbanc iz Toronta je v zadnjih letih bralcem Pisem bralcev natresel že množico svojevrstnih modrosti in hudomušnih zgodovinskih popravkov. K njim prav gotovo spada tudi zadnja v Sobotni prilogi 16. junija 2001, v kateri se huduje nad krivično obtožbo Igorja Antiča (in drugih krivomislečih), **da je medvojna meščanska politika s Cerkvijo prodala slovenski jezik okupatorju za vero** in privilegije. Ne, pravi gospod Urbanc - in takoj bom pojasnil, zakaj se z njim lahko le strinjam - politiki in škof Rožman so ... »že v prvih, nujnih, legitimnih kontaktih z okupatorjem poudarili pravico do naše kulture, tradicije in jezika in bili pri tem uspešni.«

Ve, da je bila objava Resnice njen »samomor«, kakršen koli že, čuti, da nastavlja glavo. Ne le Naserju Al-Rašidu, s katerim komunicira samo še prek odvetnikov, **marveč tudi mnogim islamskim brezimnežem, ki jim je žalila vero**. Postala je tarča.

Cerkev so tod sicer prvič zgradili že konec 19. stoletja. Na kraju, kjer je nekoč stala stara bizantinska bazilika, **v kateri je knez Vladimir sprejel krščansko vero.** Gradili so jo malodane štiri desetletja, od 1861. do 1899. leta, toda usoda ji ni bila posebej naklonjena.

Afganistanski talibi pa so včeraj v Kabulu zaprli zahodno agencijo za humanitarno pomoč Shelter Now International in z razlago, da so propagirali krščanstvo, aretirali njenih 24 sodelavcev, osem tujcev in šestnajst Afganistancev. **Že od lanskega leta velja v državi odlok, ki predpisuje smrtno kazen vsem muslimanom, ki bi prestopili v drugo vero.**
Reuters, AP

Med ekscesne izpade režima napol slepega talibskega voditelja Mohameda Omarja spada aretacija uslužbencev človekoljubne organizacije, **ki bi naj med otroki v šolah širili krščansko vero**, kar je v Afganistanu tako kot v drugih islamskih državah prepovedano, le da so v talibski vladavini zagrožene smrtne kazni za spreobračanje iz islama v drugo vero. Talibi so izpustili otroke, ki naj bi jih učili krščanstva, a zato zaprli njihove starše, ki je skupaj z afganistanskimi sodelavci nemške humanitarne organizacije ne bodo odnesli brez kazni

Na bojiščih Afganistana in v njihovem zaledju v Pakistanu je sestavil svojo »vojsko«. Pridružili so se ji tisoči prostovoljcev, ki so na fronto hladne vojne prišli iz vsega sveta, **da bi porazili Rdečo armado in z njo ideologijo, ki je zatirala vero.** Prišli so iz Egipta, Libanona, Turčije, Jordanije, Alžirije in Palestine, če jih naštejemo le nekaj

Torej fanatično nasilje ni nekaj, kar bi bilo vgrajeno v muslimansko vero?

Najbolj ubijalsko orožje je človek, ki je pripravljen umreti za idejo. In vzgajajo ga vse države na svetu, ko trdovratno ponavljajo, **da je treba za domovino, za vero, za ideale tudi umreti,** če je treba. Kultura samomorilcev.

Potem ko je spomladi Mohamed Omar sklenil, da je treba porušiti tudi najbolj veličastna budistična kipa v državi, je to izjemno negativno odmevalo v svetu. Še večja nejevolja je bila, ko so talibi zajeli in začeli soditi skupini tujcev, **češ da so poskušali širiti krščansko vero,** kar je po njihovih postavah seveda skrajno sprevrženo in kaznivo s smrtjo. Omarjeva edina fotografija kroži zdaj po internetu - kakor da bi vedel, zakaj ga je bilo treba v domači državi

prepovedati; tako kot še številne stvari, zaradi katerih je Afganistan znova postal nekakšna srednjeveško mračna, a za prebivalce vendarle še veliko bolj nevarna država.

Ljudje, ki odobravajo krute dogodke 11. septembra v Ameriki, so sicer neskončno manj nevarni kot teroristi, vendar so zame nižje na moralni lestvici. Teroristi imajo vsaj pogum, da ravnajo v skladu s svojim prepričanjem; odvrnejo se od življenjskega sloga, ki ga sovražijo, **in so pripravljeni umreti za svojo vero**. Drugače kot hinavci, ki sedijo v razvitem svetu slovenske demokracije in ploskajo smrti več kot pet tisoč nedolžnih ljudi.

Če bi se prvi kristjani v izrazito sovražnem okolju ravnali po pravilih takšnega računa o tveganju, v katerem se je izgubil Pij XII., če bi venomer razmišljali o žrtvah in se obotavljali z mislijo na nesorazmerje med žrtvami in dobičkom, **bi izgubili vero**. Kajti tisto, kar bi na ta način ohranili, bi ne bila vera, ampak konformistični politikum, čudaška posebnost, ki bi bila obrušena do nenevarnega, vselej prilagodljivega obreda.

Poglavar rimskokatoliške cerkve papež Janez Pavel II. (levo) je pripotoval na obisk v armensko prestolnico, kjer sta ga pričakala predsednik države Robert Kočarjan in poglavar armenske apostolske (pravoslavne) cerkve Katolikos Kalekin II. (desno). Kot prvi papež v zgodovini je obiskal prvo državo, ki je pred 1700 leti krščanstvo razglasila za državno vero - cesar Konstantin je šele dvanajst let pozneje izdal dekret, **s katerim je rimsko cesarstvo sprejelo to vero**. Vidno utrujeni Janez Pavel II., čigar turnejo po srednji Aziji so zaznamovali predvsem strahovi pred novo svetovno vojno zaradi nedavnih terorističnih napadov v ZDA, je ob prihodu v Erevan pozval k strpnosti in ustavitvi spopadov v tem delu sveta.

Kardinal Giacomo Biffi, ki je doma v Padaniji in po padansko gleda na delovno silo, brez katere bi italijanski sever tenko piskal, je takoj po ameriški tragediji ponovil svojo staro pesem o kristjanih, ki naj hodijo delat za lepši jutri Lepe dežele, muslimani, ki so nižje vrste kultura in civilizacija in se jih kaže bati, pa naj raje ostanejo, kjer so. Konec prejšnjega tedna je v javnosti tudi povedal, da kristjani danes izgubljajo svojo identiteto, **da morajo razširjati vero** in da Kristus nikoli ni rekel, naj oznanjajo evangelij vsem, razen muslimanom, judom in dalajlami. Izza vatikanskih zidov - tako je mogoče sklepati glede na to, da se kardinal ne oglasi več - so ga nemudoma opozorili, naj molči, kasneje pa so tudi drugi bolj jastrebi kot golobi zadržali svoja mnenja zase, kajti papež je povedal svoje in drugačna mnenja niso več dobrodošla, tudi dovoljena najbrž ne.

V Koranu in nanj opirajoči se islamski tradiciji so nekatere vzpodbude za »**žrtvovati se za vero**«. Navsezadnje znamenita zapoved džihada, svete vojne, dobesedno pomeni »prizadevati si na poti«, da v svetu zavlada božja volja.

Obstajajo ljudje, ki kupijo vsako mojo ploščo in prihajajo na številne moje koncerte in to je pač čudovito. **A katero vero ste omenili?** Kaj ti verni »hardcore« super oboževalci žrtvujejo svojemu bogu?

Res pa ima krilo, za katero domnevajo, da je zakrivilo zločine, sedež na ozemlju, na katerem je islam domicilna veroizpoved. To tudi pomeni, da boj proti posameznim krilom, **ki si muslimansko vero razlagajo po svoje**, ne moremo niti ne smemo razlagati kot boj proti islamu v celoti. Obstajajo pa tudi razmišljanja, na podlagi katerih bi res lahko sklepali, da res gre za boj proti islamu.

Islamska skupnost v Sloveniji, ki je z nekaj nad trideset tisoč verniki (podatki so iz leta 1991) druga največja verska skupnost pri nas, je z včerajšnjo posvetitvijo Osmana Đogića za muftijo dobila svojega vrhovnega verskega poglavarja. Dogodek je pomemben predvsem zato, ker gre za prvo imenovanje visokega islamskega verskega dostojanstvenika za Slovenijo, **kjer sta za muslimanske vernike in vero doslej skrbela vršilec dolžnosti predsednika** mešihata in sabor islamske skupnosti. Preden je spomladi prišel v Slovenijo, je Osman Đogić nekaj časa živel v Avstraliji, za muftijo pa ga je maja izbral sabor - zakonodajno telo skupnosti -, sestavljen iz dvaindvajsetih voditeljev lokalnih skupin

ZDA so prijatelj afganistanskega ljudstva, prijatelj skoraj milijarde islamskih vernikov po vsem svetu. ZDA so sovražnik vseh, ki podpirajo teroriste, in barbarskih zločincev, **ki skrunijo véliko vero**, s tem ko morijo v njenem imenu

Ne in da. **Ne, če bi sodili po številu Kitajcev, ki so v štirih stoletjih prestopili v katoliško vero**. Ne, če bi sodili po tem, da sta papeža Klement XI. na začetku in Benedikt XIV. sredi 18. stoletja jezuitskega misijonarja obsodila nedopustne strpnosti do kitajskih konfucijanskih obredov.

Nenehno govori, **kako mogočen in srečen je tisti, ki vero pozna in spolnjuje**, »kako smo brez ljubezni do vseh le hinavci v božjih očeh«, »kako je prav zaradi ljubega Boga na zemlji največ zvestobe in največ ljubezni«.

Koliko malikovalcev je danes, koliko takih, ki mislijo več na to, kako bodo kopičili imetje, kot na to, kako bodo služili Bogu! **Kristjan, ki bi imel vero, bi umiral od ljubezni** do Boga in bližnjega; kakšen mir je v njegovi duši.« In silovit napad: »Nenehno brskate po vesti drugih, svojo pa pustite zanemarjeno.«

Bog nam je priča. **Branili bomo svojo domovino in vero**, ki je grobo napadena. Američani bodo doživeli novi Vietnam.

Človek celo greši, če tega ne stori. Sam sem prepričan, da pot do vere in do Boga lahko vodi skozi to, **da vero najprej zavrnemo**.

Heretiki, ki vedo, da so heretiki, prav tako sodijo med božje ljudstvo in bodo pred Bogom enako kakor vsi odgovarjali za svoje dvome. Skriti heretiki, o katerih govoriva, **izpovedujejo zelo plitvo vero**. Ta njihova vera ne bo zdržala trka z novo civilizacijo.

Šiiti so privrženci Alije, Mohamedovega bratranca, hkrati tudi četrtega oziroma zadnjega od kalifov, ki **so iz Medine pomagali širiti novo vero** in utrjevati doktrino. Zato so tudi »legitimisti«.

Kdo je preproste kmečke fante spravil v službo okupatorja? **Z demagogijo, da branijo vero** in narod - in s konkretno udeležbo duhovnikov pri organizaciji protirevolucije? Kdo jih je spravil na rob kraških brezen?

Reagirali so na popolno uničenje družinskih vrednot in vsakršen občutek varnosti, ki ga daje država. **Talibi vedo, da prepovedi izobraževanja žensk ne morejo utemeljiti z vero**. Zato jo opravičujejo z varnostnimi razlogi.«

Drastično pa je upadlo število vernikov na socialno ogroženih območjih, ko so denimo nekdanja rudarska mesta v Walesu in osrednji Angliji **- tamkajšnji prebivalci so spričo okoliščin, v katere so bili pahnjeni, izgubilo vero v boga**. Zato pa je po dogodkih 11.

septembra v ZDA naraslo število ljudi, ki so se k veri zatekli zato, da bi tako lažje našli odgovore na moralno-etične dileme.

Cerkev s tem izgublja privrženca, ki se nanjo obračajo prav zato, da ne bi imeli opravka s politiko. Ocvirk prizna, da se v Cerkvi najde kdo, ki misli, da bi vero učinkovito posredovali, če bi bili povezani z oblastjo, kdo, ki računa, **da bo dobro sodelovanje s strankami vero utrdilo**. »Ne smemo s političnimi sredstvi, s sredstvi takšne ali drugačne moči ali prisile, tiščati ljudi v božjo hišo.

Cerkev s tem izgublja privrženca, ki se nanjo obračajo prav zato, da ne bi imeli opravka s politiko. Ocvirk prizna, **da se v Cerkvi najde kdo, ki misli, da bi vero učinkovito posredovali**, če bi bili povezani z oblastjo, kdo, ki računa, da bo dobro sodelovanje s strankami vero utrdilo. »Ne smemo s političnimi sredstvi, s sredstvi takšne ali drugačne moči ali prisile, tiščati ljudi v božjo hišo.

Bavarski voditelj stranke, **ki se v svojem nazivu kiti s krščansko vero**, je berlinskega kardinala zavrnil z opazko, da vpliva priseljevanja za vso družbo morda ne razume najbolje. In gospodarstvo?

Čeprav se je poskušala tako približati ameriškemu predsedniku Georgeu Bushu in njegovi »križarski« miselnosti, je ameriško zunanje ministrstvo v letnem poročilu o položaju človekovih pravic Kitajsko med drugim obsodilo prav zaradi okrepljenega nasilja nad muslimani. Kitajska jim namreč ne **dovoljuje življenja v skladu z njihovo vero**, pa tudi ne svobodnega izražanja političnih stališč, saj bi lahko to ogrozilo absolutni nadzor komunističnih oblasti nad njihovo avtonomno pokrajino.

Strokovnjaki za možganske raziskave pojasnjujejo verska doživetja. **Prepričani so, da so vero odkrili v centru možganov**

Dunajskemu nadškofu kardinalu Christophu Schönbornu se karikaturistova slikanica ni zdela ne ljubezniva ne zabavna. V dnevniku Presse je minuli teden napisal komentar, v katerem se je pritožil, **da krščansko vero v Avstriji »nenehno zasramujejo« in se iz nje »norčujejo«**. V »imenu mnogih otrok in starih, ki nemočno trpijo zaradi tega« je zahteval, naj se jim karikaturist opraviči

Nove veščine, kakršna je informacijska tehnologija, so pogosto šele na drugem mestu za nostalgijo, ta pa rojeva lažne zamisli o nedolžnem in zlem. **Ko s starodavnih institucij obrišemo vero** - religijo, kraljevsko družino in državo - so otroci tu zato, da zapolnijo popolno praznino, kjer naj bi bila gotovost. So simbol dobrote in kreposti za odrasle, ki na vse kriplje iščejo te vrednote v lastnem okolju.

Tudi raziskovalci in kritiki iz cerkvenih vrst mislijo, da je katoliška cerkev na nevarni prelomnici, a povoda ne iščejo v preganjanosti kristjanov v domnevno sovražnem okolju, temveč zlasti v negibnosti škofovske konference in njenega predstojnika Schönborna. Glede dramatičnih podatkov o izstopih iz cerkve - več deset tisoč vsako leto - je kardinal v enem od intervjujev konec leta pragmatično in cinično dejal, da se ne boji, da bi zmanjkalo verujočih, ker se »vsak človek rodi in nekoč umre«, **in tedaj potrebuje vero in cerkev.**

A predstavniki Rimskokatoliške cerkve v Avstriji so Hadererjev strip Jezusovo življenje vseeno razglasili za grožnjo demokraciji. Dunajski nadškof je od Gerharda Hadererja že zahteval, naj se opraviči vsem katoliškim vernikom, **ker je zasmehoval njihovo vero.** Nadškof je izrazil ogorčenje nad vedenjem nekaterih ljudi, ki si v imenu umetniške svobode dovoljujejo posmehovati načelom, v katera verujejo sodržavljan.

Tudi pri uniatih v zahodni Ukrajini. Prav zaradi celibata **mnogi duhovniki zapuščajo katoliško vero.** Samo posamezniki namreč lahko zdržijo to breme.

Natančno so vedeli, da gredo v zaščito Nemcem in da se bodo borili proti partizanom. **Nekateri morda so se borili za vero** in boga, za Slovenijo pa ne. Sem z nekaterimi govoril, ko še niso bili v beli gardi.

Kar je bilo sprva videti kot velikodušna kalifova gesta, se je v prihodnjih stoletjih nemalokrat izkazalo za zanesljiv program: novi vladarji so pridigali versko strpnost do »dhimijev«, z islamom varovanih »lastnikov Svetega pisma« (judov in kristjanov). **Poraženci so tudi smeli obdržati svojo vero** in svoje božje hrame. Edina omejitev je bila, da so kristjani in judje morali plačevati posebno glavarino, »džisjo«, in da niso smeli nositi orožja ali jahati konj.

Naprednejše cerkvene dostojanstvenike skrbi tudi po religioznem potencialu in perspektivi zelo pomembni tretji svet: vznemirjeni so zaradi doktrinarnosti, **s katero papež in kardinal Joseph Ratzinger skušata obvarovati katoliško vero** in ji zagotoviti trdne temelje za prihodnost. Po njihovem mnenju se na ta način dogaja ravno nasprotno: prebivalci drugih celin jo vse težje sprejemajo kot prepričljivo izročilo in duhovnikov je iz leta v leto manj.

Tolmačiš si s Pascalom. **Kako najti vero**, kako najti Boga? Tako, da poklekneš, tako, da zdrdraš vse obrede, vse zakramente

Očitali so mi že, da govorim ves čas o istih problemih. Poskušam biti kronist dobe in sveta, temu pa vladajo integrizem, fašizem, fundamentalizem in **ljudje, ki uporabljajo vero kot orodje za doseganje moči**. To so problemi, ki jih do danes še nismo rešili in so zato še vedno aktualni.

Institucionalna vera v resnici nima pravega pomena, če jo človek samo na zunaj priznava, drugače pa ni prepričan, da je res tako. Zaradi takšnega pojmovanja vere tudi **ne živi v skladu z vero**. Merilo, ki o tem odloča, kaj je prava vera, je zmeraj samo človekova vest.

Kaj ni tisti vernik, ki se neprenehoma bori za vero, tako v svoji notranjosti kot v javnem življenju, več vreden za Cerkev kot pa vernik, ki v miru in z neverskimi dejanji **izpričuje krščansko vero**?

Ob razglasitvi sklepnega dokumenta prvega plenarnega zbora cerkve na Slovenskem so slovenski škofje v posebni poslanici med drugim zapisali, da katoliški cerkvi ob usodnih odločitvah vstopanja v nove evropske in svetovne povezave ne more biti vseeno, kakšna bo usoda človeka in celotnega naroda. »Zato je treba ustvariti razmere, ki bodo omogočale, **da bo lahko vsakdo svobodno in odgovorno poglobljial vero**, živel v upanju in se razdajal v ljubezni. Brez teh drž, ki so skupni temelj zahodne civilizacije, ne more preživeti nobena skupnost.«

Ekumenizem, ki ga je z velikimi zamahi začel Janez XXIII., med Italijani najbolj priljubljeni Wojtylov predhodnik na prestolu svetega Petra, je bržkone glavno vodilo, ki Janeza Pavla II. priganja na pot na vzhod. V Azerbajdžanu v Zakavkazju je samo 120 zapriseženih katolikov, še kakšnih 30 se jim jih občasno pridruži v majhni, na prvi pogled neugledni hiši v predmestju

Bakuja, kjer se zbirajo potomci pretežno poljskih **priseljencev, ki so ohranili katoliško vero**. Dva duhovnika imajo, eden je Poljak po materi, drugi je tudi priseljenec iz katoliškega dela vzhodne Evrope.

Stran je polna strogo napisanih nasvetov, razdeljenih po korakih, skratka, videti je hudo znanstvena. Naj si dovolim tole pripombo: **če je vera v znanost v mnogih srcih zamenjala vero v Boga** in gre torej za sodobno religijo, je opazna razlika med obema predvsem v tem, da veri v Boga lahko neki Bob postavi humoristično stran, veri v znanost pa tega ni treba - ker je že sama misel, da lahko znanost obdela vse strani življenja, tako absurda, da je smeh zagotovljen. Recepti so razdeljeni v štiri skupine.

»Armenci so na Bližnjem vzhodu za visoko ceno branili svojo krščansko vero nasproti drugim veroizpovedim in vojaško močnejšim narodom, kakor so Perzijci, Arabci, Seldžuki, Mongoli, Tatari in Turki. Pogosto so bili razočarani, ker niso dobili dovolj pomoči ne od bizantinskega cesarstva niti pozneje od evropskih sil, da bi se zavarovali pred vdori in pregoni,« pravi dr. Mesrob Krikorian.

Zdi se mi, da se je nekaj podobnega kot zdaj »našim« trem pred okroglimi 1250 leti dogajalo tedanjim trem prvakom plemena Karantancev, knezu Borutu, njegovemu sinu Gorazdu in nečaku Hotimirju. Tudi oni so, najbrž sprva bolj po sili razmer kot prostovoljno, »vstopali« v Evropo, **pri tem sprejemali novo vero** in nov družbeni red in se vojaško povezovali z Bavarci in Franki. Bili so pogani, ki so postali kristjani

Pomorili so jih tako grozno, da bi se drugi sovražniki krščanske vere tembolj bali upora zoper svoje kneze. Ko so tako izpulili te furijske kačje lasje in pohodili glave puntarske zarote in družbe, si je za krščanstvo vneti **knez Valdungus v naslednjih letih prizadeval, kako bi iztrebil pogansko vero in pospravil debeli plevel, ki je z njim bila dežela čez in čez tako porasla, da bi dobra pšenica krščanstva nekaj časa ne mogla prav vzkliti**. Zmajeve zobe, s puntom zasejane, je razbil ostri meč, sejalice in poglavarje vstaje so uničili krvniki in profosi; za iztrebljenje nevere pa se mu je zdel potreben drugačen meč, namreč dvorezni meč božje besede, pouk, menim, v osrečujoči veri in marljiv nauk poglobitnih delov krščanske resnice, zakaj preudaril je, da so z rezanjem in požiganjem bili pogani sicer telesno premagani, malikovalska blodnja pa še ne izzgana, temveč da se bo v njih še bolj vnel srd in ogorčenje

zoper luč in da je treba pri bolniku, ki se je nalezal smrtne kuge, uporabiti za ozdravljenje ne srce slabeča, temveč srce krepilna zdravila.«

José Padilla je bil član chikaške ulične tolpe, ki je bil v devetdesetih letih večkrat zaprt.

Prestopil je v muslimansko vero in se preimenoval v Abdulaha el Mudžahirja. Ashcroft je med obiskom Moskvi povedal, da so oblasti »preprečile načrt terorističnega napada na ZDA z umazano radioaktivno bombo«.

Tudi sedaj mora biti nekaj jasno. Kamor grem, sem najprej duhovnik, **a to ne pomeni, da bom vsiljeval svojo vero**. Vem, da nimam pravice vsiljevati

A dalajlamo je treba sprejeti zaradi lastnega prepričanja. Za Slovenijo ni simbol protikitajskega odpora, marveč simbol duhovne svobode majhnega naroda z ogromnim kulturnim bogastvom in **globoko vero, ki je bila in je glavna opora njegovega preživetja**. Bolj ko se bomo izrekli za globalizacijo, bolj bodo za nas dragoceni obrazi, kakršen je dalajlamov, ker v sebi čudežno združujejo univerzalnost človeškega duha in posebnosti ljudske kulture.

Prvi, ki jih je prizadelo dejstvo, da so sami izpadli iz tekmovanja brez gola, so bili razcepljeni med zavistjo, da jih je premagala toliko manjša država, ki je bila poleg vsega nekoč kitajski podložnik, in med splošnim ponosom, da se je vsaj ena azijska skupina spopadla s svetovnimi silami. Drugi so na to reagirali izrazito nacionalistično, niso bili pripravljeni deliti svojega sedanjega uspeha z narodom, **od katerega so nekoč sprejeli kulturo in vero**.

»Kitajci so v svoji dolgi zgodovini v glavnem izkazovali pragmatizem. Zavzemali so se za filozofijo srednje poti, nikdar niso imeli močne monoteistične religije in nikoli niso pošiljali misijonarjev v druge države, **da bi širili svojo vero**,« piše avtor članka Zhang Yijun. Poudarja pa, da je kitajska ideologija odprta in da, čeprav se drži socializma, ideološke razlike zanj niso ovire v zunanji politiki.

Prvi dan bodo približno 1800 delegatov spodbujali, naj v oznanjevanju vere, ki je njihova najvidnejša značilnost, posnemajo gorečnost Jezusa Kristusa, drugi dan bo namenjen krstu novih vernikov, v nedeljo pa bodo pripravili krepilne misli za mlade, biblijsko predavanje o današnjih časih in biblijsko dramo. Jehovove priče letno pripravijo več podobnih srečanj,

katerih namen je približati njihovo vero tudi ostalim ljudem, saj so odprta za javnost. Za nevernike bo morda najzanimivejše predavanje o tem, kaj jih žene, da oznanjajo svoje prepričanje po domovih

The Rising govori o ljudeh, ki so se žrtvovali: gasilci in policisti, kot v pesmi Into The Fire: »Nebo je padalo in kri je lila, slišal sem te klicati, potem si izginil v prahu gor po stopnicah, v ogenj. Naj tvoj pogum vlije tudi nam pogum, **naj tvoja vera da tudi nam vero**.«

Ne moreš biti nekritičen, moraš pa imeti upanje, utemeljeno v resničnem svetu življenja, prijateljstva, dela, družine, sobotnega večera. **To je tisto, kjer sem vedno našel vero** in duha.«

Enajst dni je hodil po zahodni polobli, kjer živi večina vseh katolikov. Vodil je slovesnosti na svetovnem dnevu mladosti v Torontu, nato pa obiskal Gvatemalo in Mehiko, kjer je v zgodovino zapisal še dva svetnika, Španca, ki je pomagal revežem, in Indijanca, ki je videl črno Marijo guadalupsko, nato pa še dva blažena, zapoteška Indijanca iz Oaxace, ki so ju ubili, **ker sta se sprejela katoliško vero** in sta zavojevalcem naznanila svoje rojake, da skrivaj še vedno častijo svoje bogove. Okrog papeža so se povsod zbirale velikanske množice.

»Mislimo, da je do razlike prišlo, ker se ljudje do 90. let še niso opredeljevali kot pripadniki islamske vere. Šele po vojni v Bosni in Hercegovini so se tukaj živeči Bošnjaki začeli zavedati svoje identitete, **ki je neločljivo povezana z vero**. Menimo, da bo letošnji popis podal bolj realno sliko,« je razloge za ogromen razkorak med številkami pojasnil Ifet Suljić, islamski duhovnik iz Škofje Loke in tajnik urada muftije

Muslimani verjamejo, da se vsak človek rodi kot musliman in da je bil musliman tudi prvi človek Adem (Adam). **Bog je ljudem poslal vero prek odposlancev Muse** (Mojzesa), Davuda (Davida), Ise (Jezusa) in Mohameda. Strnili so jo v svete knjige Tevrat (Tora), Zebur (Stara zaveza), Indžil (Nova zaveza) in Koran. Koran je tudi skupno ime za vse štiri

In glavni trg je po dolgem času iz uporniškega postal spet le prizorišče verskih procesij. »Mogočni« **beli prišleki s Stare celine so temu delu sveta vsilili tuje ime, jezik, vero** in tudi kulturo, ki namesto koke v svojih ritualih uporablja vino. Namesto starih inkovskih

običajev tako praznujejo sagrađo del corpus Christi, svete rešnje telo, ki poteka na glavnem trgu v juliju.

Med njima ni teoloških razlik, do nastanka druge so privedli pogledi njenega ustanovitelja Marjana Hlastana. Ta namreč meni, **da mora cerkev slediti Kristusovemu zgledu in oznanjati svojo vero** med ljudmi. Zaradi nasprotovanja v zvezi je iz nje izstopil in ustanovil svojo versko skupnost.

Ljubljana - Poznamo jih predvsem kot **lepo oblečene mladenke in mladeniče, ki na ulicah mest predstavljajo ljudem svojo vero**. Niso vsiljivi, sogovornike poskušajo pripraviti k razmišljanju in jih pritegniti k vstopu v svojo versko skupnost

Tam je še zdaj center njihove vere, ki šteje danes približno 12 milijonov vernikov v več kot 160 državah. **Po svetu vero razširja kar 60 tisoč misijonarjev**, od katerih jih ta hip 26 deluje tudi v Sloveniji. Vsi, razen enega Kanadčana, prihajajo iz ZDA, vendar govorijo slovensko.

Adventisti svojo vero širijo predvsem z literaturo in v vsakdanjih medčloveških odnosih. Pri nas so ustanovili tudi društvo Adra (Adventistična dobrodelna in razvojna agencija), ki je del njihove mednarodne humanitarne organizacije.

Evangeliki so osnovna smer protestantskih cerkva, neposredni nasledniki naukov Martina Lutra. V Sloveniji so se ohranili predvsem v Prekmurju, v ostalih predelih pa so protireformatorji njihove **pripadnike pregnali ali pa jih prisilili, da so se vrnili v katoliško vero**. Klub temu so danes druga največja cerkev zahodnega krščanstva pri nas.

Čeprav je prihod Špancev v te kraje prinesel katoliško vero, s katero so hoteli tukajšnje prebivalce versko preobraziti, jih je večina ostala zvesta veri prednikov. Velik del izmed njih, predvsem Ajmaranci, so ostali čisti pripadniki andske vere

Pripadniki cerkve Jezusa Kristusa svetih iz poslednjih dni, ki so bolj znani pod imenom mormoni, bodo danes v Narodni in univerzitetni knjižnici pripravili predstavitev slovenskega prevoda dela Mormonova knjiga - še ena zaveza Jezusa Kristusa. Gre za dodatek k Svetemu

pismu, **ki ločuje to vero od preostalih kristjanov**. Knjigo naj bi bili napisali prvotni prebivalci Amerike in govori o obdobju med letoma 600 pr. n. št. in 400 n. št. na tej celini

Cerkev je po opredelitvi sveta skupnost vernikov, **ki izpovedujejo krščansko vero** in za ustanovitelja priznavajo Jezusa Kristusa. Za pojem verska skupnost menijo, da je preširok, sekta pa je zanje skupina, ki se je po nauku oddaljila in odcepila od kake že uveljavljene religije in nima negativnega prizvoka.

Pogovor dr. Franceta Susmana v Sobotni prilogi je jasen dokaz, **da gre za človeka (kristjana in duhovnika), ki je zgubil vero** in se v svoji duševni zbeganosti zateka k praznoverju.

Na Kurilskih otokih je, tako kot na Sahalinu in Hokaidu, še pred širitvijo ruskega in japonskega imperija živelo ljudstvo Ajni. Prvi so Kurile začeli v 17. in 18. stoletju »odkrivati« in naseljevati Rusi, **večina Ajnov je sprejela krščansko vero**, ruski imperij pa je kurilsko otočje štel za svojo najbolj vzhodno izpostavo. Ruski zgodovinarji tako utemeljujejo rusko lastništvo nad spornim otočjem, čeprav bi lahko podobno trdili tudi o San Franciscu, kamor so ruski raziskovalci prišli pred ameriški priseljenci.

Ivan Tomažič v odgovoru na Susmanov članek o posmrtnem bivanju pravi, **da je avtor izgubil vero** in se zatekel k praznoverju. Pravi, da išče nadnaravno v naravnem, kar pa naj bi bil beg v neznano.

Za odkrivanje duhovnih resnic je treba uporabiti najvišje sposobnosti, ki jih človek ima. **Uporabiti moramo svoj um in ne le vero** na čustveni ravni, toda umske sposobnosti je treba usmeriti na področja, ki um presegajo. Odprti moramo biti predvsem do idej, ki imajo potencial, da pojav človekove duhovnosti pojasnijo na univerzalen način, ki presega meje verskih tradicij.

V to, na kakšen način so umrle pokopavali pred Kristusom in kaj bi z njimi delali ateisti, se ne bi poglobljal, verjetno pa drži, da je ravnanje s pokojnikom tesno povezano z našo **tradicijo, ki pa je, jasno, prepletena tudi z vero naših prednikov**. A ne zgolj z njo.

Islamski center bo mesto, kjer boste dobili kulturološko informacijo. **Posamezniki, ki pa bodo želeli stopiti v islamsko vero,** bodo to storili brez centra in brez mene. O tem ste lahko prepričani.

Vse to je več kot dovolj, da bo **skromni in v muslimansko vero zatopljeni orjak** ostal zapisan kot najboljši center NBA 90. let. In nedvomno tudi zadnji, ki je s svojo imenitno centrsko tehniko, gibljivostjo in eleganco izzival vsesplošno občudovanje.

Če trdim, da ne verujem v boga, je po vašem to ateistična maloumnost. Moj površni ateizem mi preprečuje, **da bi, po vašem, uvidel, da moja dejanja izpričujejo tiho vero,** in da moje korake vodi Bog

Po črki korana je muslimanu dovoljeno živeti v zakonski zvezi z nevernikom, čeprav je tu šlo za poseben primer, saj je Osterc k islamu pristopil, ko je bil že poročen, šlo je pač za povsem »osebno odločitev«. Kolikor ve, je prvi Slovenec, ki je sprejel Alaha za svojega boga, bilo je le nekaj motiviranih pristopov, ko je bil musliman, denimo, eden od staršev, **pa je to potem za svojo vero razglasil otrok,** ali je bila motiv poroka z muslimanskim vernikom (v Osterčevi knjigi nastopa tudi Aljoša, fant, ki ga je ljubezen do muslimanske sošolke Selme gnala na predavanje v mariborsko obrednico - zgodba je resnična, a s spremenjenimi imeni in Bojan Osterc ne ve, kaj se je s fantom zgodilo pozneje)

Analitiki poudarjajo, da se mladi Poljaki oddaljujejo ne toliko od boga, kot od zgledov, ki jim jih nudijo cerkvene institucije. »**Mladi zapuščajo cerkvene objekte in so ponosni, ko si poiščejo svojega boga in izoblikujejo svojo vero,**« pravi sociolog Jacek Leonski.

V teh dneh sta vsak nepričakovani dogodek in manjša nesreča sprožila v ljudeh paničen strah pred jezo bogov in koncem sveta. Morda so tudi zato tako množično **klonili pred Cortésom in sprejeli njegovo vero,** navade in ukaze.

Bog je skušal Abrahamovo vero, ko mu je ukazal, naj ubije Izaka, sina potomca, in šele ko se je meč skoraj dotaknil mladega vratu, mu je vsevišnji za žrtev dal ovna. Po mnogo čem se zdi, da je v današnjem času globalizacija najvišje božanstvo, ki včasih kot dokaz vere vanj zahteva od staršev umor otrok, rojenih in vzgojenih v času razdeljenosti sveta.

Trdega značaja je in v življenju se je zmotila skoraj v vsem, bila je slaba žena in slaba mati. **A na koncu življenja osvetli lastne napake z vero.**« Sploh pa je tudi ta knjiga tako kot vse druge neusmiljena, hudobna, nobenih prijaznih voščil, strani ponavljajo, da je »srce kot Zemlja: na pol obsijano od Sonca, na pol v temi«.

Gre za znano religioznost, ki je vsajena v ameriško politično kulturo. Obstaja sicer od nekdanj: **vsi ameriški predsedniki so bolj ali manj izrazito izražali vero** - navsezadnje so ZDA dežela verskih priseljencev. Toda pri Bushu je opaziti, da gleda na svet v maniri maniheizma, večnega boja med dobrim in zlim.

Šele potem ko so jih zalotili dobesedno brez hlač. In še nagoriti ne pozabijo omeniti, da je vse skupaj prenapihnjeno in **da spet nekdo napada vero**. Ali kakor je nonšalantno, on sam bi rekel seveda cinično, izjavil slovenski cerkveni uradnik, da se v štiridesetih letih pač nekaj nabere.

Maševali so še: ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode, ljubljanski škof Andrej Glavan, trije mariborski: Franc Kramberger, Jože Smej in Anton Stres, koprski Metod Pirih in dr. Jurij Bizjak, stiški opat Anton Nadrah in trije hrvaški škofi: krški Valter Župan, poreško-puljski Ivan Milovan in reški nadškof Ivan Devčić. Slednji je v pozdravu poudaril: »Slovenci, Italijani in Hrvati, ki živimo ob severnem Jadranu **in smo vezani s skupno vero**, imamo dolgo skupno zgodovino in veliko vrednega v njej. To bi morali tudi v prihodnosti gojiti in navkljub mejam živeti in ohraniti dobro sosedstvo.«

Ko je krščanstvo zavladovalo rimskemu cesarstvu, **je prebivalstvo severne Afrike, Egipta, Palestine, Španije prevzelo novo vero brez prelivanja krvi**. Arabci so jih zavzeli in ismalimizirali z ognjem in mečem.

V radikalnih desnih medijih je slišati neverjetne reči. Nekateri zelo vplivni televizijski pridigarji, denimo Pat Robertson in Billy Graham, **odkriti napadajo muslimansko vero** kot inferiorno in nevarno. Rezultat je, da je pred cerkvijo na Floridi zanimiv napis, s katerim vabijo vernike k molitvi

Ni oderuh, ni skopuh, ne drži se židovskih obredov, ni človek židovske vere in tradicije, prav nasprotno, dejstvo, da ga tare nepoplačljiva krivda, kaže, da je židovstvo že opustil. **Opustil**

je vero svojih očetov, toda nikoli mu ne more biti odpuščeno, zato nikoli ne more postati kristjan. Znašel se je kot človek med dvema religijama, ki ni pripet na nobeno tradicijo, popotnik brez korenin.

Tretjič, tudi v islamski civilizaciji sta posvetna in duhovna oblast v določeni meri tekli po ločenih tirih. Vladarji naj bi ščitili vero in izvajali sveti zakon, niso pa bili posebej pooblaščen v duhovnih vprašanjih. Teološka avtoriteta je pripadala sloju islamskih učenjakov, ki so se pogosto precej distancirali od vladarja.

Sama je zdaj svobodna, piše Time, varna pa ne. Odkar so ji islamski skrajneži lani zagrozili, da jo bodo ubili, ker je na lokalni televiziji javno kritizirala njihovo vero, jo povsod spremljata varnostnika.

V nasprotju s soobtoženci se je pokesal terorističnih načrtov in izrazil zadovoljstvo, da so ga ujeli, še preden je bila prelita kri. Po prihodu v Nemčijo se je Bendali v nemški bančni metropoli vključil v sceno malih kriminalcev in preprodajalcev mamil; streznil da se je šele v stiku z muslimansko vero.

Na eni strani se govori o socializaciji Romov, na drugi o ohranjanju njihove kulturne dediščine. Ker so Romi socialno izključeni, se danes sramujejo svojega jezika, prevzemajo vero okolice, kjer koli pač živijo, prav tako tudi določene vedenjske vzorce. Na akademski ravni je socializacija prek integracije obsojana, socialne službe pa so drugačnega mnenja.

Pa s tem ne mislim reči, da islam ne bi bil enakovreden krščanstvu. Ne, samo mlajša vera je in toliko bolj živa, tako da so njeni pripadniki pripravljeni umirati in moriti zanjo - tako kot so bili za krščansko vero, preden se je upehala v boju z zahodnim racionalizmom in obiljem, pripravljeni moriti in umirati krščanski verniki pred nekaj kratkimi stoletji.

Dolge partijske sestanke so skrajšali, da se ne bi predolgo sedelo v zadušljivih prostorih. Katoliške cerkve so se ob veliki noči spomnile časov jezuitskega misionarja Mattea Riccija, ki je pred štiristo leti svojo vero po Kitajski širil z združevanjem zahodnjaških in vzhodnjaških običajev, saj verniki tokrat niso poljubljali križa, ampak so se nadenj priklanjali

kakor budisti, v svojih domovih pa niso prižigali sveč, ampak dišeče paličice, ki menda čistijo zrak.

Tretjič, državo mora zanimati verska struktura prebivalstva. **Minili so časi, ko je država tiščala vero globoko v zasebnost** ter ignorirala vernike in se delala, kot da jih skorajda ni. Danes so deleži prebivalstev po veroizpovedi v vsakem boljšem priročniku

Morda bi lahko ta prizadevanja združil rimski cesar Kostantin I., ki je bil rojen v Nišu, vladar Zahoda, ki **je krščanstvo povzdignil v državno vero?**

Majhna krščanska vojska pod vodstvom Ramira I Asturskega se je prišla priporočiti na grob sv. Jakoba v Komposteli, ki ga je v prvih letih 9. stoletja odkril Teodomiro škof iz Iria. Boj, ki je sledil, je bil neenakopraven, a so bili številnejši Arabci premagani in tako je apostol Jakob postal zavetnik krščanskih vojska v rekonkvisti. Sv. Jakob ali Santiago, kot mu pravijo Španci, **je prišel na Iberski polotok, takrat skrajni rob odkritega sveta, razširjal krščansko vero.** Vrnitev v Palestino, po nekaj letih oznanjevanja evangelija v Španiji, ga je stala glave.

Kulturno je mesto pripadalo grško-rimskemu svetu, na ukaz spreobrnjenega cesarja pa **je država sprejela krščansko vero.** Mesto na mostišču med Evropo in Azijo se je razvilo v mogočno prestolnico, ki je kmalu zasenčila Rim in ji v srednjeveški Evropi po blišču ni bilo enake.

Na 3500 prireditvah, tudi na osrednjih mestnih trgih in celo pred Brandenburškimi vrati, **bodo Nemci slavili svojo vero,** svobodoljubnost in odprtost. Ko bo berlinskih slovesnosti konec in bodo duhovniki ob nedeljah spet maševali pred napol praznimi cerkvami, pa se bodo morali tako katoliški kot protestantski duhovniki vprašati, kje so izgubili svoje ovčice.

Najbrž je v človeškem bitju, da mora verjeti, in **če izgubi vero,** potrebuje nove substitute. Pa naj bodo to hollywoodske zvezde ali prestižne blagovne znamke.

Popolnoma se je umaknil iz političnega življenja in se posvetil kmetovanju; menil je, da mora kmetijstvo postati temelj nigerijskega gospodarstva. **Spotoma je znova našel vero** in danes

ga (podobno kot predsednika ZDA Georgea Busha), opisujejo kot »vnovič rojenega« kristjana.

Ob njej nemo sedita dva sinova in hčerka. **Mučenik je v islamu vsakdo, ki pade v boju za vero** in domovino. »Hotel se je bojevati v Palestini, a tja ni mogel.

Ni presenečenje, da so verski svobodi namenili največji poudarek. Vsak državljan EU ima pravico, da si izbere veroizpoved po svoji volji, **da zamenja vero** ali da sploh ne veruje. To določilo temelji na pravici do svobode verskega prepričanja, ki vključuje pravico vsakogar, da se v verskih zadevah odloča po lastni volji, ne da bi se mu zato bilo treba bati posledic.

Religija je prodana, je propadla. **Preveč pobijanja je bilo vpletenega v vero** in ne deluje več.

Tibetanskemu živemu bogu se mudi v Lhaso, preden bo leta 2006 odpeljal vlak, ki bo vsak dan popeljal več kot dvajset tisoč ljudi na Streho sveta. **Kakor številnim narodom, katerih identiteta je tesno povezana z vero** in izročilom, ki ju spremljajo skopost narave in slabe življenjske razmere, tudi Tibetancem grozi nevarnost, da se bodo zlili z vsem tistim, kar ponuja kitajski koncept gospodarskega razvoja in duhovne otopelosti. Razen tisočev vojakov, ki opazujejo svetišča in lame, da s te strani ne bi prihajalo do protiglobalizacijskih opozoril, jih Hani (večinsko ljudstvo, ki sestavlja dobrih 90 odstotkov kitajskega prebivalstva) pravzaprav ne obremenjujejo niti s konfucijanskim izročilom niti s komunistično ideologijo, ampak jih preplavljajo z gmotnimi dobrinami, kot so kokakola, mobilni telefoni, betonske hiše in močni avtomobili

Prav Jezusova zgodba je Katoliško cerkev spodbudila, da je ta antični datum posvetila novemu svetniku. **Papeštvo je znalo večje vključevati novo vero v tisočletno izročilo**, ki ga ni moglo izkoreniniti. Na menhire (pokončne kamne v Bretanji) so pribili križ in namesto starodavnih praznikov priredili svojega.

Tista gora, ki se že tisoč štiristo let ne premakne, ne dvigne iz brezen svoje zaslepljenosti, ne odpre vrat civilizaciji, noče vedeti za svobodo, pravičnost, demokracijo in napredek. **Tista gora, ki kljub bajnim bogastvom njenih gospodarjev** (mislim na Savdsko Arabijo) še vedno živi v srednjeveški bedi, še zmerom vegetira v mračnjaštvu in puritanstvu vere, **ki zna obroditi samo vero**. Tista gora, ki se utaplja v nepismenosti (v muslimanskih državah je

odstotek nepismenosti skoraj povsod večji od šestdeset odstotkov), tako da izve »novice« z golj z risb slikarjev, ki so se prodali diktaturi mul in imamov.

Če je takšno, se ima vsakdo pravico odločiti tako, kakor se mu zdi prav, je pribila odločno. **To je seveda skregano z vero** v Boga, so ji očitali novinarji. Na vprašanje, ali verjame v Boga, je odgovorila, da ne verjame, da bi jo dobri Bog tam zgoraj lahko sodil.

Vendar sem se v teh triintridesetih letih bolje poučila o budistih in spoznala, da v nasprotju z muslimani oziroma njihovim oko za oko, zob za zob, v nasprotju s kristjani, ki govorijo o odpuščanju, a so si izmislili zgodbo o peklu, ne poznajo besede sovražnik. Spoznala sem, da si niso nikoli pridobivali novih privržencev z nasiljem, **da niso nikoli osvajali ozemelj s pretvezo, da širijo vero**, in da jim je koncept svete vojne docela tuj. Kakšen učenjak bi mi pri tem ugovarjal.

V zadnjem mesecu je vprašanje dobilo težo zaradi razsodbe ameriškega vrhovnega sodišča, ki je dekriminaliziralo seksualne prakse med državljani istega spola. **Ob vprašanju, kaj misli o homoseksualnosti, se je predsednik zatekel v vero**. Rekel, je, da morajo Američani biti tolerantni, vendar je toleranci hitro postavil meje.

V odgovoru na vprašanje, kaj lahko reče na obtožbe, da je državo popeljal v vojno na podlagi zelo približnih ali namišljenih govoric o nevarnosti, ki naj bi jo bil Irak predstavljal za ZDA, **se je ponovno skliceval na svojo vero**. »Sadam Husein je predstavljal nevarnost.

Eden od organizatorjev festivala ji je očital, da v njeni gledališki skupini niso Angleži, ampak Židje. Opisuje, da si preostali Bošnjaki in Srbi spreminjajo imena in **prestopajo v katoliško vero**. Srbi so bili pregnani iz stanovanj, četudi so se borili na hrvaški strani

Tak je tudi cilj in smisel skavtskih taborov, pravi papež, v naravnem okolju boste spoznavali Boga. **Kar koli že vas čaka v življenju, boste znali premagati z vero**, z lučjo in močjo, ki prihajata od zgoraj.

Že dvajset let pa živi v Franciji in tako lahko vso to razkrojevalno-obnavljalno vzhodnoevropsko poglavje zgodovine, ki se formalno začne v letih 1989 - 1991, opazuje skozi dvojno optiko, od zunaj in od znotraj. **Za nameček ga je življenje zaneslo v**

pravoslavno vero, pa je posebej občutljiv za novo širitev in utrjevanje te vere in gotovo še malo bolj za pojave njene zlorabe. In končno še to: dolgo je bil poročen z Rusinjo, Rusija je ena njegovih pridobljenih domovin.

Domobranstvo na Slovenskem je bilo najbolj skrajni rob protiliberalizma, ki ga je s svojimi spisi v reviji Rimski katolik leta 1888 začel Anton Mahnič. **Ta je najprej vero postavil pred slovenstvo** (ker so tedaj v zagovoru Zedinjene Slovenije in v kulturnem življenju sploh prednjačili predhodniki liberalcev, mladoslovenci), potem pa ju je izenačil. Kot protikomunizem se je nadaljeval v tridesetih letih 20. stoletja in med vojno, dokler ga ni ostro in brezkompromisno, tudi fizično brutalno, iz slovenskega političnega prostora za petinštirideset let izbrisala revolucija.

Saboterji so morda res »dekatolicizirani konvertiti«, kot jih je označil Marko Crnkovič.

Ljudje, ki so zaradi institucije zavrgli vero in jo zdaj poskušajo povrniti. Kaj če so si z akcijo obetali iztek, kakršen je v Lomu valov?

Drugo temeljno dejstvo je, da je pravica do graditve džamije nekaj, kar izhaja iz naših najbolj temeljnih ustavnih in zakonskih načel, in to tistih, ki so hkrati neposreden izraz mednarodno razglašanih človekovih pravic, po katerih ima »**vsak človek bodisi sam bodisi v skupnosti z drugimi, zasebno ali javno, pravico izražati svojo vero** ali prepričanje z bogoslužjem, poukom, versko prakso in obredi«. Državni in oblastni organi, ki skrbijo za uresničevanje ustave in zakonov, so pri odločitvah v zvezi z džamijo odgovorni za uresničevanje enega od takih konstitutivnih načel moderne, »zahodne«, sekularne oziroma laične države (kakršna je tudi slovenska), ki sama ne izpoveduje nobene religije in zato nobene tudi ne prepoveduje ali zapoveduje svojim državljanom, temveč skrbi za to, da imajo njeni državljani svobodo verske ali neverske opredelitve.

Nekaj pa je gotovo: »V Iraku je prek 60 odstotkov šiitov, ki bodo uveljavili svoje zahteve.

Irak bo z islamsko vero prežeta država.«

Arabski nacionalisti in islamisti od 11. septembra 2001 na Bližnjem vzhodu govorijo isti jezik. Prvi pred Ameriko zagovarjajo svojo kulturo, **drugi pred njo branijo svojo vero**. »Arabske države plačujejo visoko gospodarsko in politično ceno za samomorilske napade.

Do obsojanja celotne arabske skupnosti ali muslimanske vere ne sme priti. **Vsako vero so v zgodovini človeštva tako ali drugače izrabili za nasilne namene.** Tega ne povzroči vera, to je nekaj, kar je v človeški naravi.«

Nekaj časa smo se po mestih skrivaj pretepali. **Tudi ples je menda žalil njihovo vero.** A ritem nam je še v krvi

Če je prav razumeti, kar se je dogajalo okrog leta 2000, ko je papež razodel tretjo skrivnost iz Fatime, so jasnovidci, trije pastirčki, ki so srečali Marijo, že med prvo svetovno vojno izvedeli za prihodnji srditi spopad med Cerkvijo in do nje sovražnega brezbožnega sveta. Tudi atentat na papeža so napovedali, med vrsticami pa je mogoče razbrati, da so slutili, **da se bo moralo roditi in krepiti gibanje, ki bo utrjevalo vero** in pomagalo Cerkvi do stare slave in prejšnje veljave. Zgodbo je papež Wojtyła razodel šele v enaindvajsetem stoletju.

Kajti če bi do potankosti poznali islam, bi zlahka ugotovili, da pravi musliman temeljnih načel svoje vere nikoli ne bo »prodal« za kroglo ali peklenski stroj. To praviloma vselej počenajajo **zgolj tisti, ki vero izkoriščajo za politične cilje,** s temi pa Koran seveda nima nič opraviti.

Razodela se mi je groza in trpljenje tistih, ki ne bodo molili pravega boga. Kako bi bilo drugače, **ko pa je bilo žrtvovati za vero žival barbarsko,** žrtvovati človeka pa civilizacijsko?

V hribih sto kilometrov nad Rimom, pod stenami Gran Sassa, ki je višji od našega Triglava, živi mož, ki je Italijan, kakor so Italijani njegovi sosede in sovaščani. **Drugačen je samo zato, ker si je izbral muslimansko vero** in ker je izjemno rad v središču pozornosti. Ni znano, kdo ga spodbuja in kdo ga plačuje, da uprizarja polemike pred kamerami lokalnih ali vsedržavnih televizij.

Žargi: Opažam, da **takrat, ko nekdo vero zares ponotranji,** ko je človekova vera njegov smisel življenja, je res tako. Ta smrt je običajno mirna.

Rinpoče: **Naše družbe so zgubile vsakodnevno vero.** Ne govorim o ritualih, ampak o globoki veri iz trenutka v trenutek, o življenjski motivaciji.

Sprava bo mogoča šele po vzpostavitvi diplomatskih odnosov med Svetim sedežem in Pekingom, o čemer se neuspešno pogajajo že dolga leta. Kitajska zahteva, naj Vatikan najprej pretrga odnose s Tajvanom, in papež Janez Pavel II. ji je bil pripravljen ugoditi, **čeprav več kot tri milijone katolikov na 23-milijonskem otoku svobodno izraža svojo vero** in čeprav so tajvanske oblasti vedno podpirale delovanje vatikanskih odposlancev

Od predlani je ovira na poti do priznanja tudi kitajska zahteva, naj se Janez Pavel II. opraviči kitajski vladi za kanonizacijo 120 kitajskih in tujih misijonarjev, ubitih do začetka 20. stoletja. Medtem ko je Vatikan pojasnjeval, **da so umrli, ko so branili vero**, Peking trdi, da je bila večina ubitih zaradi kriminalnih dejanj, med drugim izdajstvo države, posilstva in kraje. Papeževa prošnja za odpuščanje tu ni bil sprejeta kot uradno opravičilo, in zadevo so dodali seznamu ovir za normalizacijo odnosov.

Med rekruti je večina odslovljenih vojakov in brezposelnih civilistov. V odporu proti ameriški okupaciji **je v Iraku prostor za tiste, ki se bojujejo za vero**, državo in pravico.«

Nerodno za politika, ki ima na ameriški politični desnici status nezmotljivega in brezmadežnega republikanskega svetnika. V ameriški politični mitologiji je Reagan predsednik, ki je Ameriko ozdravil malodušja po porazu v Vietnamu, pokončal Sovjetsko zvezo in zmagal v hladni vojni, **v politiko pa ponovno pripeljal vero**, moralo in zaupanje v oborožene sile kot glavno orodje zunanje politike.

Raziskovalci ugotavljajo, da gre pri vsem skupaj bolj za splošno politično ozračje in nacionalna trenja, ki se najbolj očitno kažejo prav v zvezi z religijo. **V srbsko Pravoslavno cerkev so se vrnili verniki, ki jim je vero pred tem »vzel komunizem«**, še veliko več vernikov pa je znova dobila do takrat »nep priznana« črnogorska Pravoslavna cerkev. Do leta 1920 je bila avtokefalna (samostojna), nato pa jo je kralj Aleksander Karađorđević - tako kot je storil tudi s samostojno državo Črna gora - pridružil srbski Pravoslavni cerkvi.

Ali zdajšnjo islamsko republiko lahko nadomesti nova posvetna oblast? »Režim, ki zdaj vodi Iran, ni nikakršna verska oblast, **ampak gre za režim, ki vero izkorišča za to, da bi ostal na oblasti**. Zato predlagam ločitev vere in države, kar ne bi bilo v bistvu nič novega, saj je to popolnoma skladno s šiitsko tradicijo,« je odločno dodala Ebadijeva

Vseeno VERUJETE, da je življenje nastalo natančno tako in nič drugače. **Če to ni vera, tako neutemeljena, da v vsakem pogledu daleč presega vero najbolj vernega kristjana!** Da, dragi gospod, v obeh primerih gre za vero (in za verouk), v prvem za vero v Stvarnika in v drugem za vero v brezciljno naključje.

Redki izmailci, ki so ušli bridkim mongolskim mečem, so se potuhnili v ilegalo. Vse do petnajstega stoletja, **ko so po Perziji spet začeli širiti svojo vero.**

Spoštujem krščansko vero, kot spoštujem muslimansko, judovsko, budistično, šintoistično in druge. Vera namreč predstavlja enega od najvišjih dosežkov človeškega uma in kulture.

Ravno nasprotno, džamija utegne v samem centru Slovenije povzročiti trenja oziroma smo pravzaprav že priče in udeleženci takih trenj. **Za slovenske muslimane in za vse nas bi bilo torej bolje, če bi svojo vero izpovedovali v manj vpadljivih, skromnejših molilnicah;** drage in ošabne minarete pa naj bi naftni mogotci gradili kje drugje; morda bliže svojim naftnim poljem

Prav gotovo je kar nekaj judovskih Jezusovih slednikov v Jeruzalemu menilo, **da morajo nejudje sprejeti judovsko vero,** da bi lahko sledili Jezusu, in celo da bi bili odrešeni. Ali je bil tega mnenja tudi Jakob?

V svojem dnevniku sem stalno prosila, da bi nekoč lahko postala takšna, kot so drugi ljudje: mislila sem, da mi bo potem lažje. **Z našo vero se nisem mogla najti.** Leta 1991 pa sem si želela še zadnjič na Japonsko.

Glasba je v meni, slišim jo; ni treba, da jo igram. **Imam globoko vero,** se pravi, imam zaupanje. Napake se mi ne zdijo katastrofa, ampak so potrebne za učenje novih poti

Vendar bo kdo rekel: **'Ti imaš vero,** jaz imam pa dela. **Pokaži mi svojo vero brez del in jaz ti bom pokazal vero iz svojih del.** Ti veruješ, da je Bog eden?

Obenem pa očitno navaja Abrahamovo zgodbo na veliko bolj tradicionalen judovski način, da bi občestvu kar najbolje predstavil, da dobra dela izhajajo iz vere, dela, kot Abrahamova pokoritev Bogu in žrtvovanje Izaka. Zato zgodbo uporabi na precej drugačen način kot Pavel

v Gal 3,6-9 in Rim 4,1-15. Pavel uporabi Abrahamovo zgodbo za to, da prikaže, kako se oseba dobro zapiše pri Bogu: **Bog meri vero osebe po njegovi pravičnosti.**

Po svetovnem poročilu Jehovovih prič za službeno leto **2003 je v Sloveniji jehovsko vero v povprečju razširjalo 1835 oznanjevalcev** (vsak izmed njih po Šušteršičevih podatkih to počne vsak mesec po 16 ur), na novo krščenih je bilo 36, vsakoletne spominske slovesnosti se je udeležilo 3138 vernikov, skupaj pa so razširjanju vere namenili skoraj 372 tisoč ur. Sicer so Jehovove priče lani delovale kar v 235 deželah (nekateri izmed majhnih otokov pač nimajo statusa držav).

Že pred časom smo pisali o tem »pevcu zabavne glasbe z nožem« in opozorili, kako ta pripadnik dinarsko-balkanskega rodu draži množice in jih spodbuja k idealiziranju ustaštva kot dela hrvaštva oziroma kot hrvaštvo samo. Thompson vse svoje pesmi spretno zavija v krščansko ornamentiko, saj **se ves čas sklicuje na vero** in Kristusa. On in njegovi pisci besedil v besednjaku Stare zaveze pozivajo Gospoda, »naj nam z nebeških višav znova pošlje svojega sina (na primer: »Gospa Sinjska, ako si u stanju, uzmi Stipu (Mesića, op. av.), a vrati nam Franju.«)«.

Predstavniki sedmih ločin so ga vprašali, kaj pomenijo »vrata Jezusova«, in dejal jim je, da je Jezus odrešenik. Nekateri so začeli verjeti, da je Jezus bil Kristus: zgoraj omenjene ločine pa niso verjele v vstajenje niti v tistega, ki bo prišel, da bo vsakemu človeku dal, kar mu gre po njegovih dejanjih, tisti, **ki so začeli verjeti, pa so vero našli po Jakobu**. Tako so verjeli tudi številni med vladajočimi, med Judi in pisarji in farizeji pa je završalo, in zbal so se, da bodo vsi ljudje sprejeli Jezusa za Kristusa.«

Otroci iz družin z različno versko opredelitvijo naj bi se navadili živeti skupaj, razmišljati in se pogovarjati. **Njegov namen torej ni učence za vero pridobivati ali jih od nje odvrčati, pač pa naučiti**, da lahko ljudje, ki so različni, premišljeno in odmerjeno presojujejo življenjske okoliščine. Ta predmet bi bil lahko v pomoč in oporo tudi učencem vernih staršev.

Režim, ki zdaj vodi Iran, ni nikakršna verska oblast, **ampak režim, ki vero izkorišča**, da bi ostal na oblasti

Jezusovi sledniki so vero vanj verjetno najprej izpovedovali z naslednjimi besedami:

»Jezus je [od mrtvih vstali] Gospod« (gl. Rim 10,9; Flp 2,5-11).

Zato lahko predvidevamo, da je Jakob pri širjenju tega razumevanja in doživljanja Jezusa odigral pomembno vlogo, saj je bil Jezusov brat in v pravem pomenu besede Jezusov naslednik na čelu Jezusovega mesijanskega gibanja v Jeruzalemu in drugje. Kot izvemo iz poročila o Jakobovi smrti izpod peresa Jožefa Flavija, **je Jakob plačal svojo vero v Jezusa Gospoda z življenjem**. Kamenjali so ga verjetno zato, ker so ga obtožili krivoverstva (ker je za »Gospoda« ali »Boga« imenoval nekoga drugega kot Jahveja).

Podobni so bili zgodnjim kristjanom, ki so se raje dali raztrgati levom, kot bi darovali skromno daritev na oltarju rimskega vladarja. Podobni so bili tudi Judom v srednjem veku, **ki so se raje dali živi sežgati, kot da bi zavrgli svojo vero**. Zgodovina te predane pripravljenosti, da prenesejo vsa preganjanja, namiguje na to, kako narobe je reči, da so bile judovske žrtve nacizma mučeniki.

1732 Pruski kralj Friderik Viljem I. je v Prusijo sprejel okrog 14.000 salzburških protestantov, ki niso mogli ostati v domovini, **ker jim je salzburški nadškof hotel na vsak način vsiliti katoliško vero**.

V človeških možganih so našli del, ki mu pravijo center za religijo. Z njim verujemo - **zgrajeni smo torej za vero**, pa najsi bo v Boga ali napredek, v Jezusa ali svetlo prihodnost. Hkrati pa imamo tudi delček, ki so ga poimenovali center za estetiko - za vsa tista občutja, ki nam jih daje ravno umetnost.

V Evropi vera zagotovo ne igra enake vloge v zasebnem in javnem življenju kakor v ZDA, ki so zelo religiozna država, **in to ne le zato, ker ameriški predsednik v svojih javnih nastopih nenehno omenja vero**. Verska desnica zelo odločno podpira Izrael.

Ko pa pride pust (pomlad), se prebudijo sile v nas samih. **So to krotili z vero**, z molitvijo, s poklekanjem, s prošnjami in strahom, askezo?

Kant ju kajpada ni mogel poznati, kakor ju ne more poznati noben smrtnik, kajti poznati področje onstran meje uma bi pomenilo izstopiti iz njega (in dobro vemo, kje pristanejo taki

ljudje, ki prekoračijo svoj um ...). **V tem delu je hotel razmejiti vero in um**, kar ni mogoče, saj niti vere niti uma ni mogoče destilirati, da bi dobili njune čiste sestavine, kakor, recimo, vodo in alkohol. Kant je sicer v tej knjigi odpravil veliko zmot - videl je iver v očesu bratov, ni pa videl bruna v svojem - spregledal je svoje bruno: čistega uma namreč ni!

Se vam torej zdi, da je podoba Orienta **pravzaprav podoba z vero prežete dežele**, polne džamij? Je takšna podoba prava?

Seveda je vprašanje integracije arabskih oziroma muslimanskih priseljencev pomembno, vendar veroizpoved in njena manifestacija ne bi smeli biti ključni točki v teh razpravah. Obenem se mi zdi očitno, da je **tudi priseljska skupnost vero izpostavila** predvsem zato, ker so na splošno nezadovoljni s svojim položajem v družbi. Poudarjanje veroizpovedi je zgolj sredstvo, s katerim želijo opozoriti na svoj položaj, saj gre pri veri za dosti bolj občutljivo temo, kot če bi na primer poskušali okolju dopovedati, da so deprivilegirani na prav vseh področjih po vrsti.

Zdaj se kot skupnost in kot posamezniki v hrvaški družbi dobro počutijo. Edina težava, ki jo Omerbašić pri muslimanih vidi v širšem evropskem kontekstu, je ta, **da evropski muslimani prevečkrat mešajo vero in nacionalnost oziroma vero in politiko**. Sam se v skupnosti, ki jo vodi, zavzema za izrazito ločevanje verskega in posvetnega.

Idilični svet se je za nekdanjega kanclerja Nemčije končal na dan, ko je Hitlerjeva Nemčija napadla Poljsko. V strogo katoliški domači hiši, se spominja Kohl, ni bilo prostora za sovraštvo do drugih verstev ali narodov, obiskovali so tudi evangeličanske maše **in spoštovali judovsko vero**, pa čeprav z ljudmi te vere niso imeli stikov. Vrsta nemških politikov današnjega dne se ne more preveč hvaliti z družinsko preteklostjo, med njimi vidni krščanski demokrat Friedrich Merz, od katerega opozicija zahteva, naj se jasno opredeli do pronacističnega starega očeta.

Toda volitve so dvignile na površje tudi politične teme, kakršnih od konservativne vlade ni bilo pričakovati. V precej tradicionalno utemeljeni **družbi, močno prežeti z vero**, Zapateru zagotovo ne bo vselej lahko odpirati teh vprašanj. Zato je zelo verjetno, da bo z nekaterimi predvidenimi ukrepi raje nekoliko počakal, dokler se ljudje ne bodo spet nekoliko bolj navadili na socializem po špansko.

Jaz sem v njih iskal zgodbo, zanje pa so mistični sveti spisi derviŝev, ki sem jih na primer proučeval, nedotakljivi. **Kot posvetneŝ nisem obremenjen z vero**, zato so moji pogledi na te spise seveda popolnoma drugačni. Po svoje imajo morebiti celo prav, toda njihov strah je v tem primeru povsem odveč

Znano je, da je bil (tedaj ŝe kot Savel) gorečen preganjalec kristjanov, ki je celo sodeloval pri kamenjanju sv. Štefana, potem pa se je spreobrnil in postal enako gorečen ŝiritelj krŝčanske vere. Prav on je s svojim oblikovanjem krŝčanske doktrine in **ritualistike vero, ki je bila porojena znotraj judaizma in namenjena Judom, prenamenil ŝirjenju med Nejudi**, ker od njih ni zahteval vmesne spreobrnitve v judaizem (vključno z obrezanjem). Ŝe več, on je bil tudi, ki je obvaroval koncept izvirnega greha, potem ko ga je Jezus ŝe naredil brezpredmetnega.

Predstavniki verskih oblasti obeh vej islama so obsodili ugrabitve tujih drŝavljanov. Po zvočnikih moŝej razglaŝajo, da so nezakonite in v nasprotju z vero. Tudi predstavniki ŝiitskih in sunitskih političnih strank pozivajo oboroŝene milice, naj nehajo ugrabljati talce.

Če kak narod preganjaŝ in iztrebljaŝ, se bo notranje prilagodil tako, da bo na nenehnem begu in v nenehnem pregnanstvu nosil vse svoje s sabo: v genih, v glavi - v daru za umetnost, v pameti za znanost, v smislu za bančniŝtvo. V tem pomenu je mogoče tudi Jezusove besede, **čeŝ da je priŝel staro vero dopolnit, ne pa je zamenjat**, razumeti kot homeostatičen poskus judovskega naroda in vere, da bi se ohranila. Kriŝanje je po eni strani »izvozilo« judovstvo, po drugi pa ga je z zgodovinskimi posledicami prisililo v krepitev genske kohezivnosti.

Poleg tega je ta trditev ljudi, ki se imajo za verske voditelje, skoraj zagotovo nepoŝtena. Takŝni **voditelji uporabljajo vero za svoje zelo sodobne politične cilje**. Uporabljajo jo za to, da bi svoje privrŝence prepričali, naj naredijo individualni ali kolektivni samomor, če bo treba.

Furno je med drugim dejal, da je danes obljubljena deŝela za kristjane nekaj drugega kot pred tisoč leti namreč nebesa, da pa so kot vitezi vendarle zazrti v Sveto deŝelo, kjer je bil Kristus rojen, kjer je umrl in kjer je vstal od mrtvih. **Ob zaobljubah članov, da bodo povsod ŝirili vero**, si prizadevali za čast Kristusa in njegove Cerkve ter da bodo zvesti pogumni vojaki in

varuhi groba, je Furno dejal tudi, da se danes Božje kraljestvo ne osvaja z mečem, temveč z vero in usmiljenjem

Vsi ubiti so padli za vero»

Me pa res zanima, zakaj v zadnjem času **toliko ljudi poudarja, da spoštujejo vero** in pa seveda vernike. Čeprav da se menda v vseh zadevah ne strinjajo s politiko institucije samozvano svete rimskokatoliške cerk

Ker so tudi mene v mladosti kar nekaj časa mleli katoliški mlini, vsaj približno vem, o čem govorim, in mi ni težko razumeti, zakaj ljudje, ki so čisto preplašeni že ob sami besedi smrt, **tako hitro zapadejo bodisi v vero bodisi v vraževerje**. Kajti odraščanje je težka in boleča zadeva.

Prav rad bi bil veroval, vendar je vera nekaj iracionalnega, kot dana od Boga. **Mislim, da Bog izbira ljudi, ki jim bo vlil vero,** in da mene kratko in malo ni izbral.« A od kod njegovo nezaupanje do cerkve?

Vrhovni verski voditelj ajatola Ali Hamnei je v nagovoru množice Irancev pred Homeinijevim mavzolejem (na fotografiji) dejal: »Poniževanje Iračanov, posiljevanje Iračank, vlamljanje v hiše, nadzorovano oblikovanje vlade - **to se zgodi, če iz politike odstranimo vero.**«

Sestavek je seveda napisan tako, saj ga piše ženska, ki pero dobro obvlada, da ga moraš prebrati še enkrat. Ko pa ta proticerkveni pamflet prebereš še enkrat, ugotoviš, **da je to pravzaprav sestavek, ki vzpodbudi vero v Boga** in še zlasti v hudiča še tako zakrknjenemu neverniku. Zelo karakterističen je tudi citirani župnikov odgovor, ki naravnost izžareva umirjenost in veliko razsodnost naproti nestrpnosti trditev gospe Svetlane Makarovič.

Februarja je pobudo za korenite reforme predstavil pod nazivom »Razširjeni Bližnji vzhod«. Arabci (in muslimani) so Bushev grandiozni načrt za demokratizacijo razumeli kot vsiljevanje zahodnih vrednot, Evropejci pa - spričo njegove razširitve arabske regije na države, **ki z njo delijo samo vero** - kot poskus za izrinjenje islama iz reformnega procesa in prihodnjih političnih ureditev.

Področja delovanja, ki zajamejo vero ali se je celo samo rahlo dotaknejo, pač v hipu dobijo še dodatno sestavino, ki mami mnoge z različnimi motivi, od zaslužkarstva do zadovoljstva nad smešenjem drugih ali pikre samoironije. Denimo nedavna ustanovitev nove verske skupnosti v Sloveniji, to je Cerkve svete preproščine, je za mnoge čisto ali že kar nedopustno draženje in norčevanje iz prava in vere, za druge pa le poskus nazornega prikaza številnih absurdov.

Žal naša »kulturna« delavka ne loči med ideologijo, ki praviloma poneumlja, odtuja in razdvaja, ter **vero, ki praviloma vzgaja, ozavešča in združuje**. Res je, da je pri izrabljanju vere v politične, nacionalne in druge posvetne interese možna tudi ideologija, ki pa s samo vero nima nič skupnega.

Trditev, da je »edino v Katoliški cerkvi možno doseči polnost zveličanja«, ne drži, res pa je, da ravno Katoliška cerkev, z Bogu posvečenimi ljudmi in z zakramenti, to najbolje omogoča. Še več, Katoliška cerkev od vernikov pričakuje, da se v veri tudi temeljito izobrazijo in **sprejmejo osebno vero, na kateri rastejo njihove odgovorne odločitve, ki so lahko tudi v nasprotju z vero Cerkve** - »zanimiva plomba, kajne«

Jaz bi samo rad ljubil Boga.«). Avtor je z namernim prepletanjem treh religij (hinduizem, krščanstvo in islam) **želel le domiselno preprosto razgaliti vero** in ne neke organizirane religije. Tudi imena Pi nikakor ni izbral po naključju

Upam, da bodo nepristranski evolucionisti pobrskali **za dokazi, ki bodo izzvali njihovo vero**, in da bodo premislili o etičnih posledicah zagovarjanja nedokazane razlage nastanka življenja kot znanstveno dokazanega dejstva. Evolucija in iz nje izpeljani ateizem je samo vera (fikcija, kot pravi g. Rasiewicz), ki jo ljudje lahko sprejmejo ali zavržejo - in nič več.

Guverner, ki ga je nastavil takratni predsednik Jaafar Nimeiri, je poskušal pregnati alkohol iz province več let pred uvedbo surove oblike šeriatskega prava leta 1983 in državnim udarom sedanjega predsednika Beshirja, ki so ga podprli muslimanski skrajneži s Hasanom el Turabijem na čelu. Tako kot muslimani v Nubskih gorah tudi muslimani v **Darfurju niso bili voljni sprejeti ukazov, kako naj izvajajo svojo vero**. To je bil eden od vzrokov, zakaj so se uprli.

Medtem ko (župnijski) **verouk zajema predvsem uvajanje v vero** in pripravo na zakramente, pokriva verski pouk področje odnosov med vero, kulturo in družbo ter različna osebna eksistencialna vprašanja, ki si jih človek zastavlja zlasti v obdobju odraščanja (kdo sem, od kod sem, kakšna bo moja prihodnost itd.). Poleg tega je sodoben verski pouk, kot ga poznajo po vsej Evropi, veliko več kot zgolj poučevanje informacij o verah, pač pa ima tudi pomembno vzgojno nalogo.

Seveda pa je nujno in potrebno za normalen dialog, da se o veri tudi podučimo in izobrazimo, pa ne samo v stilu antiverske socialistične reklame, saj na ta način, kot pravi gospod Jože Jež v svojem dopisu v Sobotni prilogi 19. junija, res ne more biti nihče kaj prida podučen o veri.

Verska izobrazba, ki se konča pri 15 letih, res ne more biti prava osnova za vero

odraslega človeka. Prav bi bilo in edino primerno za strpno sožitje, da sprejemamo dejstvo, da so eni verni, drugi pa ne, in da tudi pustimo, da vsak v svojem prepričanju vzgaja svoje otroke.

In kaj na to pravi župan Barovič? Za Delo je izjavil: »Živimo v liberalni demokratični državi, **kjer si sami volimo vero in postave**, in sram naj ga bo, kdor drugemu očita občinsko zastavo. To pomeni, da človek ne sme biti ponosen na svoj izvor, na simbole svoje biti.«

Fenomen je redek, a tam navzočim ne pomeni čudeža: sodi v tradicijo budističnih obsmrtnih dogodkov in predstavlja sočutno dejanje pokojnih učiteljev, **s katerim večajo vero budistov**.

»Tako smo lahko še vedno deležni njihovega blagoslova,« zatrdi lama Šenphen Rinpoče, predstojnik Dharmalinga, kateremu je lama Zopa Rinpoče poveril organizacijo razstave za Slovenijo in Avstrijo. Dharmaling je največja budistična verska skupnost v Sloveniji.

Ta kot aktiven musliman s srednješolsko diplomo, ki si jo je pridobil na tradicionalnem islamskem kolidžu pesantreni, vztraja pri sekularizmu, **vero pa uporablja predvsem kot zaščitni znak moralne neomadeževanosti v državi**, ki je bila lani po korupciji 122. na seznamu 133 držav. Nihče ne ve, kakšne metode bo uporabljal v napovedanem boju proti teroristom.

Tipičen verz za to obdobje je npr. 16:125 Vabi na pot tvojega Gospoda z modrostjo in prelepo pridigo, in ne razpravljaj z njimi drugače kot na najboljši in najlepši način, Bog najbolje ve,

kdo je zablodil z Njegove poti, in On ve, kdo je pravilno voden. Verz jasno narekuje Mohamedu, **naj ljudi pridobi za novo vero na nenasilen način,** in le Bog ve, kdo je na pravi poti in kdo ne. Do ljudi drugačnih mnenj naj bo strpen. 50:39: Imej potrpljenje s tem, kar govore (...)

Čeprav se je njegov misijon na španski Floridi izkazal za neuspešnega, so ustanovili provinci v Peruju in Novi Španiji. Borgia je priganjal papeža Pija V., naj v misijonarjenje med tujimi ljudstvi uvede dve pomembni taktiki. S prvo naj bi njihovo upravljanje centraliziral v rimski kongregaciji, po drugi naj bi vztrajal pri tem, da naj evropski vladarji z domorodci ravnajo humano, **da bi jih lažje pridobili za krščansko vero.**

Pripadniki protestantskih verskih skupnosti, največji del prebivalcev ZDA, **pogosto menijo, da demokrati zaničujejo vero.** Zato so volili versko gorečega kandidata in se tako maščevali demokratom

Naj občutijo vašo ostrino!« To niso citati s hujskaškega letaka, ki bi ga neznani islamski fundamentalisti ponoči trosili po dunajskih ulicah, ampak izvlečki iz učbenika, po katerem **dve dunajski zasebni šoli uvajata od devet- do dvanajstletne deklice in dečke v islamsko vero.**

»Podoben odnos do šeriata se bo po mojem uveljavil tudi v državah EU s številnimi muslimanskimi skupnostmi, v Franciji, Veliki Britaniji, Nemčiji,« pravi dr. Karčić. Pa vendar prav v Franciji po sprejetju razvpitega zakona, ki prepoveduje nošenje vidnih verskih simbolov, med drugim muslimankam naglavne rute, prihaja do trenj. Dr. Tarik Ramadan, švicarski filozof egiptovskega rodu, čigar beseda se med evropsko muslimansko srenjo širi tudi na zgoščenkah, je na enem svojih dobro obiskanih predavanj muslimanskim bratom celo svetoval, **naj upoštevajo nacionalno zakonodajo le, dokler jih ne napeljuje k dejanjem, ki so navzkriž z njihovo vero.** »Tu gre za t. i. ugovor vesti, ki se lahko pojavi pri muslimanih, živečih v Evropi,« pojasnjuje dr. Fikret Karčić.

Položaja ženske v islamskem svetu ne določa samo vera, temveč, pravi dr. Karčić, tudi običaji in tradicija. **Toda ali niso slednji tesno povezani z vero?** Ne, ne vedno, odgovarja dr. Karčić, v Savdski Arabiji in državah Perzijskega zaliva so ženske manj vidne v javnosti, kar je posledica zaprte, patriarhalne družbe, po drugi strani so, denimo, v Maleziji, Indoneziji -

družbah, ki so bile v nekem zgodovinskem obdobju matriarhalne -, mnogo bolj dejavne kot v bližnjevzhodnih družbah, islam pa je tudi tu prevladujoča religija.

Sem pa moramo konec koncev uvrstiti tudi islamski fundamentalizem. Razume se, **da pri tem ne merimo na islamsko vero** in/ali kulturo kot taki. Islamski fundamentalizem dobiva v Evropi že tudi dosti vidne »samonikle« korenine.

Komaj sedemnajstleten se je srečal z dvema ključnima spoznanjema. Prvo odkritje je bilo, **da človek življenje lahko osmisli zgolj z ustvarjalnostjo in pa vero**, tako v ljudi kot v tisto nekaj, kar človeka presega. Morda tistega večera še ni vedel, da bo ne gledališče, ampak film tista umetnost, s katero bo najstrastneje zvezan.

Objekti, tudi stanovanjski, se gradijo v skladu z zahtevami po vzornem opravljanju verskih obredov, zapoved umivanja pred molitvijo je tako povzročila razporeditev prostorov, kakršne smo na Zahodu vajeni šele v sodobnosti, v Bosni pa so po Zukićevih besedah stanovanjske hiše že pred petsto leti imele kopalnice. **Izobraževalne ustanove so prav tako tesno povezane z vero**, podobno so bile tudi v zahodni civilizaciji prve šole verske. V islamski tradiciji obstaja še svojevrstna skupina humanitarnih institucij, ki resda niso verski objekti, a njihovo gradnjo veleva vera: bolnišnice, kjer so bolnikom trpljenje lajšali prostovoljci, ki so se žrtvovali v imenu vere (tudi tu lahko potegnemo vzporednice s srednjeveško Evropo), musaferhane - nekakšni brezplačni hoteli, kjer se je popotnik lahko okrepčal, ne da bi mu bilo za to treba plačati; imaret ali javna kuhinja.

Bolj desno usmerjenim, konservativnim golistom, se je prikupil z razglašanjem za globoko vernega katolika, ki se kljub temu goreče zavzema za dosledno ločitev Cerkve in države. V isti sapi se je dobrikal muslimanskim volivcem, **češ da bi morala država finančno podpirati tudi njihovo vero**. Podporo bolj sredinsko, liberalno usmerjenega članstva in velikih podjetij pa si je pridobil z napovedmi o obširnejši liberalizaciji gospodarstva in bolj »fleksibilnem« socialnem sistemu

A tudi Nikolaja so aretirali in ga vrgli v ječo. **Ko je cesar Konstantin priznal krščansko vero**, se je vrnil v Miro. Udeležil se je tudi koncila v Niceji in obsodil arijanstvo.

Čeprav se obiskanost nedeljskih maš zaradi odprtih trgovin ni nič zmanjšala, so predstavniki Katoliške cerkve prepričani, da bi se lahko ljudje, namesto da bi ves dan preživeli med prodajnimi policami, bolj posvečali duhovnim zadevam. Nemalo zgražanja je pred nedavnim povzročil tudi varšavski duhovnik **Jaroslav Pilat, ki je prav tako pomešal vero s potrošništvom**: otrokom je obljubil, da bodo v zameno za obiskovanje jutranjih maš dobili nagrado. Zamislil si je, da bi osnovnošolcem delil vstopnice za mašo ob 6.30, ki bi jih lahko zamenjali za različne nagrade, od računalniških igrice do sestavljanek in knjig.

Nisem odrasla v družini, v kateri bi gojili nacionalno identiteto in do takrat nisem vedela, da je Vlah žaljiva beseda za Srba. Moram reči, **da so katoliki zelo gojili svojo vero**, v osemdesetih letih pa se je začela krepiti tudi muslimanska samozavest. Srbi so bili v teh razmerah največji ateisti.

Podjetje izvozi 3,5 milijona kosov na leto. Z dobičkom, ki vsako leto naraste za 25 odstotkov, je Fabré eden največjih davkoplačevalcev v državi Tamil Nadu, katere prestolnica je Čenai, znan tudi kot Madras. **Fabré si od tega vzame skromno plačo 200 dolarjev na mesec v skladu z vero, ki zahteva od njega, ne le da shaja brez oblačil, temveč da se odpove tudi sleherni gmotni navezanosti.**

Vedno več ljudi si danes zloži svojo vero iz različnih sestavnih delov. »Na veliko jezo različnih cerkva **si oblikujejo svojo vero.**

»Vera se bo silovito razplamtela,« napoveduje berlinski teolog Hartmut Zinser. Prav gotovo tudi zaradi tega, **ker vedno več ljudi za vsemi oblikami vere išče eno samo vero.** Eno resnico, ki bi poskušala zbližati vse religije, ki so si v svojem jedru vse podobne

Po navedbah obtožnice je tudi organiziral teroristični napad na mavzolej ustanovitelja turške republike Mustafe Kemala Atatürka v Ankari. Kaplan je na sodišču zavrnil vsebino obtožnice, **češ da kot musliman spoštuje islamsko vero**, po kateri je nasilje prepovedano. Tudi obtožba o načrtovanem napadu na mavzolej je bojda del zarote proti njemu.

To je večno vprašanje o diktatorjih: **manipulirajo z vsem, tudi z vero.** Ali so res verni in v kaj v resnici verjamejo?

Islamski center v Bruslju je ustanovil vrsto šol za učenje arabskega jezika in prireja predavanja in delavnice o islamskih študijah. Vsako soboto imajo v njem ure za vse, ki želijo podrobneje spoznati islam oziroma **se odločijo stopiti v muslimansko vero**. Poleg časopisa imajo tudi radijsko postajo, klub za mlade in spletno stran

Posploševati je narobe, tujih pedofilskih in drugih afer, ki tu in tam razburkajo (ameriško, avstrijsko ...) javnost, ne kaže presajati. Za dekana Teološke fakultete so škandali, ki niso samo madež duhovščine, velik izziv za razpravo, ne verjame pa, **da načnejo posameznikovo vero**, spodbudijo izstop iz Cerkve ali odvrnejo od teološkega študija. »Ko potujem po Sloveniji, vidim, da so duhovniki v okoljih, kjer opravljajo pastoralno službo, zelo dobro sprejeti.

Sveti sedež je po pisanju tiskovnih agencij do španskega koraka za zdaj še zadržan, sekretar papeškega sveta za zdravstvo španski škof José Luis Redrado Marchite je za francosko agencijo AFP o novici celo izrazil dvom. »**Katoličani morajo poslušati vest in vero** ter zavrniti uporabo kondomov - sredstev, ki jih katoliška morala obsoja.«

Pravijo, da se ne jezijo na Boga in da bodo molče prenesli njegov udarec. »**Alah preverja našo vero**. Pokazati mu moramo, da smo močni.

Slednje mi je ljubše,« pravi eden od teheranskih mul. »Če imaš duhovniško obleko, **razglašaj svojo vero** in pozivaš druge ljudi, naj se ti pridružijo, a to po mojem ni dolžnost duhovnika. V vseh verstvih je bistvo oblačenja eno samo: pokriti telo

Eden izmed mimoidočih pove, da prej nikoli ni bilo take gneče. **Smrt je močno okrepila vero**. V času molitve se v mestu sliši le glas imamov in mujezinov.

Ker ni dovolj, če verni homoseksualci samo zatajijo svoja nagnjenja navzven, v duši pa si še zmeraj poželijo moškega, sta samo dve možnosti, kako se rešiti greha - ali amputirati hormonske generatorje, ki ga ženejo v greh, **ali pa zapustiti cerkev in vero, ki pravi, da je to greh**. V obeh primerih gre za ljubezen, vprašanje je samo, katera je močnejša.

V začetku leta 1705 je bilo veliko voditeljev camisardov ujetih ali pa pobitih in upor je počasi izgubil svoj zagon. Posamezni boji so se nadaljevali še vse do leta 1710, vladna prizadevanja,

da bi v pokrajini izkoreninili protestantsko vero, pa so se nadaljevala še v prvi polovici 18. stoletja.

Ko sprostijo božjo in človeško jezo, v njih prevladata občutka sobivanja in odpuščanja. **Na vero je pozneje vplival tudi konfucianizem**, predvsem na Čajevo zavzemanje za dobrohotnost in pravičnost ter ustvaritev njegovih štirih načel: spoštovanje nebes, krepost, dostojno vedenje in ljubezen do človeštva.

V večini evropskih držav veljajo zadržki do tega, da bi bili »pretirano natančni« **glede identitete - vezane na narod, vero**, raso, geografski izvor ipd. - **svojih prebivalcev**. Nekatere so unitarne ali utemeljene z načelom državljanstva (denimo Francija ali Turčija) in ne priznavajo nobenih razlik in tako manjšin.

Nemec Joseph Ratzinger, rojen leta 1927, je prvi varuh čistosti katoliške vere, saj načeluje Kongregaciji za nauk vere (Congregatio pro Doctrina Fidei), najstarejši od devetih vatikanskih kongregacij in morda tudi najbolj znani. Z imenom »Congregatio Romanae et universalis Inquisitionis« jo je leta 1542 **ustanovil papež Pavel III., da bi varovala katoliško vero** po vsem svetu, in to nalogo ima še danes. Ratzinger je doktoriral iz teologije in bil nato profesor na več nemških univerzah.

Vseh žrtev je bilo več deset tisoč. Za Jude so bili marrani nesrečni **mučeniki, ki so jim utrjevali vero** v Izraelovega boga.

Bistvenim dogmam tako ne bi škodovala, približala pa bi se realnemu življenju. Reformiranje se zdi toliko bolj nujno, ker dvojna morala neizbežno načenja religioznost oz. odtuja vernike od uradne Cerkve, to izgubljanje stika z **osnovno institucijo, ki za vero skrbi in jo posreduje**, pa spet ogroža vernost kot tako - gre za nekaj takega kot pri jeziku, ki dolgoročno ne more preživeti brez centralne urejevalne institucije, ne da bi razpadel.

Mrtvaki so bili upodobljeni iz drugačnega motiva, ki ga ni prav lahko preliti v besede. Gre za posebno zavezanost, **iz katere je Mušič kasneje črpal življenjsko moč in vero**.